

ZBERATEL'® 2009

10

Ročník XV.
1,95 € / 59 Sk
ISSN 1335-8693

MESAČNÍK PRE ZBERATEĽOV • ODBORNÉ ČLÁNKY • INFORMÁCIE • INZERCIA

Pripravované
vydanie
známok
emisie
Ochrana
prírody

O autorovi
známky
k BIB
(28 – 29)

Z PONUKY FIRMY ZBERATEĽ

V ponuke aj
vyšívaná známka
(40 – 41)

22. AUKCIA
– KATALÓG V ČÍSLE

Budova pôvodného Slovenského národného divadla, v roku 1913 ešte ako Mestské divadlo (20 – 22)

Návrh na známku zo súťaže detských kresieb na tému vzájomnej pomoci (8 – 9)

Obľúbený námet na pohľadniciach – reprodukcie umeleckých diel (12 – 15)

Vážení čitatelia,

akokoľvek sme sa snažili znížiť sklz pri vydaní tohto čísla, nepodarilo sa to úplne. Príprava 22. aukcie, ktorej katalóg je na vnútornej prílohe s množstvom atraktívnych položiek, zobrala viac času ako sme predpokladali... Veríme však, že mnohí zberatelia v nej nájdu niečo na doplnenie svojich zbierok.

Prvý septembrový týždeň bol príležitosťou stretnúť sa na pražskom veľtrhu Sběratel. Mnohí ste využili možnosť návštevy, a podelili ste sa o svoje dojmy. Spoločne sme si všimli odlišný prístup niektorých blízkych poštových správ k zberateľom. Česká

K októbrovému číslu Zberateľa

pošta pôvodne plánovala vydať dve atraktívne emisie – Česká stredohorie a Ochrana prírody – na 9. 9. 2009, avšak z dôvodu konania veľtrhu (3. – 5. 9. 2009) a možnosti ponúknuť tieto emisie väčšiemu množstvu záujemcov, pohotovo zmenila deň vydania na 2. 9. 2009.

Slovenská pošta pripravila na 11. 9. 2009 vydanie hárčeka spoločného vydania s Rakúskom. Aj napriek tomu, že hárček bol vyrobený, už taká operatívna nebola. V podstate sa však nič nestalo, hárček slovenského vydania si mohli zberatelia kúpiť v stánku rakúskej pošty, ktorý bol hneď vedľa slovenskej... Predpisy rakúskej pošty totiž umožňujú predávať novinky už týždeň pred dátumom ich oficiálneho vydania – a to kvôli zberateľom, aby si mohli pripraviť materiály ku dňu vydania. A nikto sa pritom neobáva vzniku nejakých pomyslených „rarít“! Zbavíme sa niekedy týchto nezmyselných predsudkov?

V rubrike o našich novinkách približujeme emisiu spoločného vydania, v novinkách susedov aj ďalšie, z nášho pohľadu zaujímavé námety.

Pokračujeme ďalšou časťou (už 15.) úspešného seriálu o zberateľstve pohľadníc, Malej školy filokartie, keď A. Urmínsky uvádza kapitolu zbierania pohľadníc s námetom umenie. Spoločné vydania (16) sa preniesli do pobaltských štátov. D. Evinic z poštovej histórie pripravil príspevok o balíkoch vrátených z Poštovej ohlasovne a úložne v Trnave. J. Solava v pokračujúcom seriáli o operencoch – spoločníkoch človeka, predstavuje dropa veľkého. Štúdia J. Čtvrtečka o košíckych hárčekoch sa venuje ďalším znakom, pomocou ktorých presne identifikoval rozloženie hárčeka na tlačovej doske. „Pem“ pripomína otvorenie 90. sezóny SND v spojení so zberateľskými materiálmi. A. Paulinyová približuje autora známky k tohtoročnému BIB a jeho tvorbu. R. Fischer spomína na významného rytca našich známok – Josefa Herčíka.

Číslo prináša aj niekoľko ďalších zaujímavých príspevkov, inzerciu, tradičnú ponuku zaujímavých námetov a 22. písomnu aukciu firmy Zberateľ.

Veríme, že vám Zberateľ spríjemní chvíle oddychu a priniesie vela zaujímavého čítania.

Vaša redakcia

ZBERATEL®

Ročník XV. - 2009 • Číslo 10 • Cena 1,95 €

Z OBSAHU / CONTENTS / INHALT

- **Novinky Slovenskej pošty** / New issues of Slovak Post / Neuheiten der Slowakischen Post (3-5)
- **Z novinek našich susedov** / Some new items of our neighbours / Aus Neuigkeiten unserer Nachbarn (6-9)
- **J. Čtvrtečka: Košícký hárček – rozlíšenie hárčekových polí podľa skutočného umiestnenia na tlačovej doske (XIX)** / Souvenir sheet of Košice - recognition of souvenir sheet fields according to the true position on printing plate / Block Košice – Blockfeldunterscheidung nach genauer Position auf der Druckplatte (10-11)
- **A. Urmínsky: Malá škola filokartie (15)** / Short course of postcard collecting / Grundschole des Ansichtskartensammelns (12-15)
- **D. Evinic: Balíky vrátené z Poštovej ohlasovne a úložne v Trnave** / Parcels returned from Postal storage and registration office in Trnava / Zurückgeschickte Pakete aus dem Postregistrierung und Lager in Trnava (16-19)
- **pem: Slovenské národné divadlo otvorilo 90. sezónu** / Slovak National Theater opened the 90th season / Slowakisches National Theater hat 90. Saison geöffnet (20-22)
- **J. Solava: Operence – spoločníci človeka – drop veľký** / Birds – companions of people – Great bustard / Vögel – Gesellschafter des Menschen (23)
- **dn: Spoločné vydania (16): Najvyššie štátne vyznamenania** / Joint issues: The highest state decorations / Gemeinschaftsausgaben – Die höchsten Staatsauszeichnungen (24-26)
- **A. Paulinyová: O autorovi známky k BIB** / On author of a postage stamp to the BIB (Biennale of Illustrations in Bratislava) / Über dem Briefmarkeautor zum BIB (28-29)
- **R. Fischer: Josef Herčík – majster rydla** / Josef Herčík – master of graver / Josef Herčík – der gravierungmeister (32-35)
- **Príloha: 22. písomná aukcia firmy Zberateľ** / Supplement: 22nd auction by letter of the firm Zberateľ / Beilage: 22. Auktion der Sammler Firma Zberateľ

ZBERATEL®

Mesačník pre filatelistov, numizmatikov, filokartistov, zberateľov telefónnych kariet a iných predmetov zberateľského záujmu

■ **Vydavateľ:** Anton Kulhánek, Bratislava.
Registračné číslo časopisu: MK 1188 / 95
zo dňa 1. 2. 1995 | ISSN 1335-8693

■ **Adresa redakcie:** ZBERATEL, Račianska 17, 831 02 Bratislava, ☎ 0902 249 351, e-mail: zberatel.redakcia@chello.sk.

■ **Redakčná rada:** RNDr. Milan Antala, dr. Ondrej Földes, Ing. Marian Jobek, Ing. Miroslav Gerec, PhDr. Elena Minarovičová (predsedníčka), Mgr. Antónia Paulinyová, RNDr. Michal Zika a dr. Severín Zrubec (čestný predseda).

■ **Redakcia:** Ing. Peter Malík, PhD. - šéfredaktor, Antonín Kulhánek - člen redakcie, Martina Đurkáčová - grafická úprava, RNDr. Milan Antala - jazyková úprava, Mgr. Pavol Ondráška - preklad do angličtiny.

■ **Cena a predplatné:** Cena za jeden výtlačok 1,95 €/59 Sk. Pri odbere 11 ks a viac vydavateľ poskytuje 20% zľavu. Celoročné predplatné na rok 2009 (vrátane poštovného): Pre abonentov zo Slovenskej republiky 19,50 €/590 Sk, pre abonentov z Českej republiky 34,95 €/860 Kč, pre abonentov z ostatnej Európy 41,49 €/1250 Sk, pre abonentov zo zámorských krajín 83 USD (53,11 €).

■ Zasielanie príspevkov a inzerátov: Články napísané strojom, na počítači (PC formát WORD) zasielané elektronickou poštou, na CD, prinesené v USB kľúči alebo čitateľne napísané ručne. Obrazové podklady na ilustráciu formou zapožičania originálov na základe dohody, elektronickou cestou naskenovaných obrázkov (formát BMP, JPG alebo TIF, min. 300 dpi) alebo zaslaním kvalitnej reprodukcie.

Redakcia si vyhradzuje právo uverejniť aj príspevky, s ktorých obsahom sa nestotožňuje. Nevýžiadané rukopisy redakcia nevracia.

■ **Tlač:** Tlačiareň KOMPRINT, Borinská 8, 841 03 Bratislava 47, ☎ 02/6446 2403, fax: 02/6446 2404, e-mail: komprint@mail.eurotel.sk, www.komprint.com

■ **Číslo 10/2009:**
Redakčná uzávierka 28. septembra 2009
Do tlače dané 2. októbra 2009
Dátum vydania 5. októbra 2009

INFORMÁCIE O SLUŽBÁCH ZBERATEĽA

INZERÁTY

Cena jedného aj načatého riadka inzerátu je 0,83 € / 25 Sk. Za zvýraznenie rámečkom účtujeme príplatok 1,16 € / 35 Sk. Na trikrát opakovaný inzerát poskytujeme zľavu 30%. Abonent čiasopisu majú v každom čísle prvých 5 riadkov inzerátu zdarma. Úhradu inzerátu, resp. potvrdenku o úhrade treba zaslať na adresu redakcie najneskôr so znením inzerátu. V záujme uverejnenia presného znenia inzerátov žiadame ich písať na stroji (počítači) alebo čitateľne paličkovým písmom. Za obsah zodpovedá podávateľ, inzeráty vecne neupravujeme a uverejňujeme ich v došlom poradí.

KOMERČNÉ INZERÁTY A REKLAMY

Cenu za uverejnenie plošných komerčných inzerátov a reklám na vnútorných čiernobielych stranách podľa dodaných predlôh účtujeme podľa požadovanej veľkosti plochy:

Celá strana A5 (128 x 180 mm)	106,22 €/3 200 Sk
Polovica strany A5 (128 x 90 mm)	63,06 €/1 900 Sk
Štvrtina strany A5 (64 x 90 mm)	33,19 €/1 000 Sk
Jedna osmina strany A5 (64 x 45 mm)	18,25 €/550 Sk

Pokiaľ nie je dohodnuté inak, redakcia si vyhradzuje právo rozhodnúť o mieste uverejnenia reklamy v časopise. Grafickú úpravu reklám, uverejnenie reklám na farebnej strane a iné neštandardné požiadavky, účtujeme podľa osobitného sadzobníka alebo na základe dohody.

OZNAMY O PODUJATIACH

Informácie nekomerčného charakteru o výmenných schôdzkach, burzách a zberateľských stretnutiach sú uverejňované bezplatne.

PONUKA FIRMY ZBERATEL

V tejto rubrike ponúkany materiál možno zakúpiť v predajni ZBERATEL, Račianske mýto 1/D, 831 02 Bratislava, ☎ 02 44 250 149, 0911 250149, e-mail: zberatel@chello.sk, v dňoch pondelok až piatok od 10.00 do 18.00 hod. Ponúkaný materiál možno objednať aj písomne, prípadne telefonicky. K cenám účtujeme poštovné a balné. Ceny ponúkaných materiálov platia (pokiaľ nie je uvedené inak) vždy len do vydania ďalšieho čísla časopisu Zberateľ alebo do vypredania zásob. Abonentom časopisu poskytujeme na ponúkaný tovar zľavu 5%.

PLATBY ZO ZAHRANIČIA

za predplatné časopisu Zberateľ a za objednaný materiál

- z Českej republiky: na účet Anton Kulhánek, číslo účtu 147 1883 123/0800, Česká spořitelna, pobočka Trutnov, do správy pre prijímateľa uveďte meno a druh platby
- z ostatných štátov Európy a Zámoria: na účet Anton Kulhánek-Zberateľ, číslo účtu 0170170280/0900, Slovenská sporiteľňa, a. s., Bratislava, IBAN: SK66 0900 0000 0001 70170280 BIC: GIBASK BX

PLATBY V SLOVENSKEJ REPUBLIKE

za predplatné časopisu Zberateľ a za objednaný materiál

- peňažnou poukážkou typu H v hotovosti na adresu predajne Zberateľ, Račianske mýto 1/D, 831 02 Bratislava,
- peňažnou poukážkou typu U v hotovosti na účet číslo: 0170170280/0900; vo variabilnom symbole uveďte číslo zo sprievodného listu k zasielanému tovaru,
- prevodom z účtu na náš účet č. 0170170280/0900; v správe pre prijímateľa uveďte predmet platby, v prípade predplatného uveďte adresu, na ktorú máme časopis poslať.

Zberateľ, Račianske mýto 1/D, 831 02 Bratislava 3

☎ 02/44 250 149, e-mail zberatel@chello.sk

Otváracie hod.: pondelok až piatok 10.00 – 18.00 hod.

Kontakt na redakciu: zberatel.redakcia@chello.sk

NOVÉ SLOVENSKÉ POŠTOVÉ ZNÁMKY A INÉ ZBERATELSKÉ MATERIÁLY

■ Spoločné vydanie s Rakúskom – Limes romanus, Carnuntum a Gerulata

Slovenská pošta, a. s., vydala 11. 9. 2009 dve poštové známky „Spoločné vydanie s Rakúskom – Limes romanus, Carnuntum“ nominálnej hodnoty po 0,60 € (18 Sk).

Známky vyšli v hárčeku, vytlačenom technikou oceľotlače z plochých platní v kombinácii s viacfarebným ofsetom. Rozmery známk sú 44,4 x 30,5 mm vrátane perforácie (na šírku). Hárček vytlačila tlačiareň Poštovní tiskárna cenin Praha, a. s.

Hlavným motívom známky **Carnuntum** je rímsky bojovník v zbroji spolu s tzv. pohanskou bránou (Heidentor) v pozadí.

Nosným motívom známky **Gerulata** je náhrobný pomník (stéla) s vyobrazením mýtického Attisa spolu s bojovníkom na koni, ako aj reálie z rímskeho vojenského tábora (rôzne predmety z archeologických výskumov).

Na hárčeku je zobrazená orlica (symbol rímskych légii), plameň (symbol rozpínania Rímskej ríše), ktorý je súčasne výtvarným prvkom zjednocujúcim známky s hárčekom. Plameň prechádza cez známky, mení sa na svetlo a dotvára bránu. V spodnej časti hárčeka je zobrazená historická mapa cestných prepojení z čias Rímskej ríše, tzv. Tabula Peutingeriana, na ktorej je zaznamenaná aj poloha Carnunta a Gerulaty. Kat. č. hárčeka H 459 – 460).

Limes romanus bol počas rímskej doby systémom vojenských pevností pozdĺž rieky Dunaj, ktorý chránil rímske provincie pred útokmi Germánov. Tieto boli najprv drevenými tábormi rímskych vojenských jednotiek, zrekonštruovanými za vlády Flaviovcov na kamenné tábory légii – castrum legionis a ich pomocných zborov – castellum.

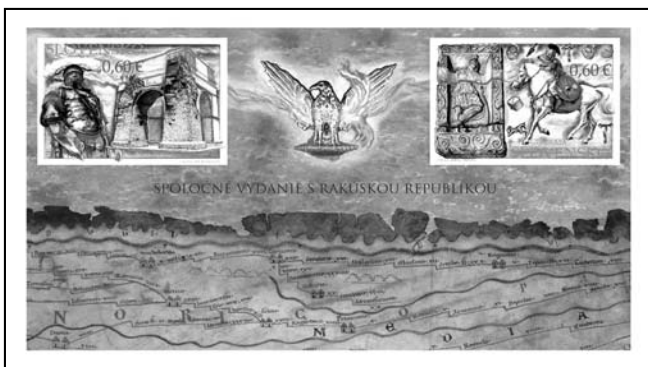
Najvýznamnejšou rímskou pevnosťou v provincii Panónia bolo Carnuntum, nachádzajúce sa neďaleko dnešnej obce Petronell v Rakúsku. Rímsky tábor tu vybudoval už Tibérius počas vojny s Markomani v roku 6 po Kr. Neskôr bol prebudovaný na kamenné opevnenie typu castrum a stal sa sídlom XIV. légie Gemina. Začiatkom 2. storočia cisár Traján povýšil tábor na mesto – municipium, ktoré bolo vojensko-obchod-

ným centrom na Jantárovej ceste a hlavným mestom provincie Panónia. Najznámejšou rímskou pamiatkou Carnunta je Heidentor, tzv. „pohanská brána“, ktorá bola postavená za mestom vo 4. storočí rímskym cisárom Constantiom II. (337 – 361). Pôvodne sa skladala zo štyroch pilierov (tetrapylons) zaklenutých krížovou klenbou,

pod ktorou stál mohutný stĺp s cisárovou sochou.

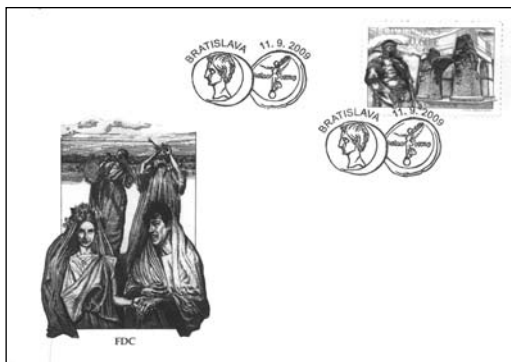
Najbližším rímsky táborom smerom na východ od Carnunta bola Gerulata objavená v bratislavskej časti Rusovce. Opevnený castel tu bol postavený už v 2.

polovici 1. storočia za Flaviovcov a stal sa sídlom jednotky germánskych jazdcov Ala I milliaria Cannanefatium. V 4. storočí bol castel prestavaný na menšiu kamennú pevnosť s mohutným štvorcovým opevnením. V základoch opevnenia boli sekundárne použité viaceré náhrobné pomníky zo staršieho rímskeho pohrebiska, akým je napríklad náhrobok s motívom Attisa, syna riečneho boha Sangaria. Podľa rímskej mytológie ho po jeho tragickej smrti oživila bohyňa Kybela v podobe borovice pínie. Attis preto symbolizoval nesmrteľnosť a večný život.

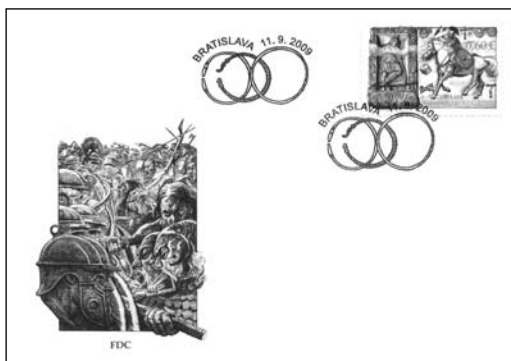
Názov pevnosti Gerulata je známy zo stredovekej kópie rímskej mapy zo 4. storočia, tzv. Tabula Peutingeriana. Tá zobrazuje cestné komunikácie na území Rímskej ríše od Španielska po Indiu. V 18. storočí ju kúpil rakúsky princ Eugen Savojský, ktorý ju daroval do cisárskej dvornej knižnice vo Viedni (dnes Österreichische Nationalbibliothek). Mapa je zapísaná do zoznamu svetového kultúrneho dedičstva UNESCO.

Ku každej známke bola vydaná obálka dňa vydania s pečiatkou FDC s dátumom 11. 9. 2009 s domicilom Bratislava.

Na FDC známky Carnuntum je zobrazená svadba Rimanov – nevesta so ženichom spolu s hudobníkmi hrajúcimi na historických hudobných nástrojoch. V pozadí je znázornené povodie Dunaja. Námetom FDC pečiatky je rímska minca (avers a reverz).

Na FDC známky Gerulata sú zobrazení rímski bojovníci v zápolení s barbari. Námetom FDC pečiatky sú náramky pochádzajúce z obdobia Rímskej ríše.

Obe FDC viacfarebným ofsetom vytlačila tlačiareň TAB, s. r. o., Bratislava. Autorom výtvarného návrhu známok, hárčeka, FDC a FDC pečiatok je akad. mal. Igor Piačka, autorom ocelorytiny známok je akad. mal. Martin Činovsky.

■ PaL: Spoločné vydanie s Rakúskom – Limes romanus, Carnuntum

Slovenská pošta, a. s., vydala 11. 9. 2009 pamätný list k poštovej známke „Spoločné vydanie s Rakúskom – Limes romanus, Carnuntum“.

Na pamätnom liste formátu A5 je zobrazený boj rímskych légii s Germánmi. V hornej časti PaL sa nachádza nalepená známka spolu s replikou známky „Gerulata“,

ako aj príležitostná poštová pečiatka s dátumom vydania 11. 9. 2009 s domicilom Bratislava 1. Autorom výtvarného návrhu pamätného listu je akad. mal. Igor Piačka.

Pamätný list viacfarebným ofsetom vytlačila tlačiareň TAB, s. r. o., Bratislava.

■ PaL: Spoločné vydanie s Rakúskom – Limes romanus, Gerulata

Slovenská pošta, a. s., vydala 11. 9. 2009 pamätný list k poštovej známke „Spoločné vydanie s Rakúskom – Limes romanus, Gerulata“.

Na pamätnom liste formátu A5 je zobrazený boj rímskych légii s Germánmi. V hornej časti PaL sa nachádza nalepená známka spolu s replikou známky „Carnun-

tum“, ako aj príležitostná poštová pečiatka s dátumom vydania 11. 9. 2009 spolu s domicilom Bratislava 1. Autorom výtvarného návrhu pamätného listu je akad. mal. Igor Piačka.

Pamätný list viacfarebným ofsetom vytlačila tlačiareň TAB, s. r. o., Bratislava.

■ COB: ÖVEBRIA 2009

Slovenská pošta, a. s., vydala 11. 9. 2009 celinovú obálku s vytlačenou známkou „Velkomoravský šperk“ nominálnej hodnoty 0,40 € (12,00 Sk).

V ľavej časti príležitostnej celinovej obálky je znázor-

nený letecký pohľad na Dóm svätého Štefana vo Viedni. Autorom prítláče je Adrián Ferda.

Prítláč vytlačila ofsetovou technikou tlačiareň KNÍHTLAČ, Zohor. Registračné číslo celinovej obálky je 102 COB 100/09.

NOVÉ MINCE

Kremnická mincovňa dala do predaja ďalší ročníkový súbor euromincí pod názvom **Narodenie dieťaťa 2009** (Baby set), ktorého vydanie bolo v emisnom pláne na tento rok avizované na máj.

Súbor ôsmich mincí v lesklom vyhotovení, umiestnených v oblúku so žetónom v strede, je v umelohmotovej podložke hrúbky 1 mm s otvormi pre mince, krytej z oboch strán priehľadnou fóliou, ktorá sa zasúva do obalu rozmerov 142 x 124 mm. Na zadnej strane podložky sú uvedené parametre jednotlivých euromincí a žetónu. Na averze žetónu je dieťa, na reverze je symbolicky znázornená plávajúca kačica so šiestimi kačiatkami.

Podľa údajov mincovne, súbor vyšiel v náklade 3 000 ks.

(-pem-)

Z NOVINIEK NAŠICH SUSEDOV

Česká republika

V emisnom rade **Technické pamiatky** Česká pošta vydala 23. septembra 2009 dve známky: **Veterný mlyn Ruprechtov** (nominálna hodnota 10 Kč) a **Vodný mlyn Hoslovice** (nominálna hodnota 12 Kč).

Unikátny veterný mlyn sa nachádza v obci Ruprechtov pri Vyškove na Morave. Bol postavený v r. 1873 ako

klasický mlyn holandského typu s veterným kolesom so štyrmi lopatkami a otočnou strechou. V r. 1884 ho miestny mlynár Cyril Wágner osadil efektívnejšou Halladayovou turbínou, ktorá lepšie odolávala silnému vetru. Koleso turbíny je vytvorené vencom nastaviteľných lopatiek, ovládaných tiahkami, umožňujúcimi vhodný náklon v smere vetra.

Koleso udržiavalo v správnom smere dvojité kormidlo. Použitím tohto vynálezu sa zomlelo až dvojnásobné množstvo obilia. Mechanizmus mlyna sa nezachoval, vidieť sú len niektoré jeho fragmenty. Turbína sa dnes otáča vo výške 16 m nad zemou, má priemer 10 m a hmotnosť asi 2 tony. Halladayova turbína je ojedinelá

nielen v Čechách, ale i v Európe. Mlyn bol kompletne reštaurovaný v r. 1998, sprístupnený verejnosti a je technickou pamiatkou.

V Hosloviaciach pri Strakoniciach je najstarší a jedinečne zachovalý vodný mlyn v Čechách. O Hoslovi-

ciach sa prvýkrát píše v r. 1352. Prvná písomne doložená správa o mlyne pochádza z r. 1654 a uvádza, že tu bol „mlyn s jedným kolesom a 16 pásov pola“. Toto datovanie potvrdzuje dendrochronologický prieskum. Stroky použité v konštrukcii stropu sýpkly boli vyrúbané v rokoch 1568 – 1569. Poslednými vlastními boli bratia Harantovi, ktorí v areáli udržali tradičný vidiecky spôsob života bez elektriny a sociálneho zariadenia. Areál tvorí pôvodná mlynica s obytnou časťou so všetkým pomocným vybavením a používaným náradím, chlievy s kôľhou a stodola; stavby sú drevené alebo murované. Súčasťou je tiež rybník s prívodom vody, záhrada a lúky. Objekt je národnou kultúrnou pamiatkou a je prístupný verejnosti.

Známky (kat. č. 0608 a 0609) boli vytlačené rotačnou oceľotlačou kombinovanou trojfarebnou hĺbkotlačou na tlačové listy s 50 známkami v náklade 1,5 mil. a 1 mil. kusov.

Rakúsko

20. výročie otvorenia hraníc medzi Rakúskom a Maďarskom v roku 1989 poštové správy oboch krajín a Nemecka pripomenuli aj spoločným vydaním známky.

Akt otvorenia hraníc medzi Východom a Západom predstavuje významnú politickú udalosť novodobých dejín. Otvorenie „železnej opony“ prinieslo zásadné zmeny nielen v oficiálnych vzájomných vzťahoch krajín s následným smerovaním do zjednotenej Európy, ale najmä v spolupráci v hospodárskej oblasti. Rakúska známka, ktorej dňom vydania je 10. september 2009, má nominálnu hodnotu 65 centov a ofsetom ju vytlačila maďarská tlačiareň cenín v náklade 1 mil. kusov.

O deň neskôr, 11. septembra 2009, Rakúska pošta vydala hárček s dvoma známkami nominálnych hodnôt 55 centov a 65 centov pripomínajúci obdobie rímskej ríše ako **spoločné vydanie so Slovenskom**.

Limes Romanus bol počas rímskej doby systém

vojenských pevností pozdĺž rieky Dunaj, ktorý chránil rímske provincie pred útokmi Germánov. Tieto boli najprv drevenými táborami rímskych vojenských jednotiek. Neskôr boli zrekonštruované na kamenné tábory légii – castrum legionis a ich pomocných zborov – castellum.

Tesne pred novým letopočtom Rím rozšíril svoje panstvo až po Dunaj, čím sa zavŕšil Augustov plán na ovládnutie strednej Európy. Dosiahnutie Dunaja znamenalo pre Rím nevyhnutnosť na zabezpečenie dobytých území správne aj vojensky. V susedstve Slovenska vznikli nové provincie Panónia a Noricum. K tomuto kroku viedli nielen vojenské a politické, ale aj ekonomické dôvody. Doprava po rieke zabezpečovala ľahký presun vojsk a dobrý vývoj obchodovania. Veľké vodné toky Rýn a Dunaj zabezpečili prirodzenú a pevnú hranicu impéria. Za čias Rimanov bol Dunaj neporovnateľne širší a plytší. Na pravom brehu Dunaja Rimania vybudovali hranicu Limes Romanus, ktorú tvorila reťaz hraničných opevnení vybudovaných v 15 až 30 km odstupoch pozdĺž brehu. O tom, ako vyzeralo rímske impérium, hovorí jediná staroveká mapa Tabula Peutingeriana. Limes Romanus siahala od Galie až k Čiernemu moru. Z tejto mapy sa dozvedáme aj o rímskom tábore Gerulata.

Príležitostná známka nominálnej hodnoty 2,65 eura s príplatkom 1,30 eura ku **Dňu známky 2009** bola vyda-

ná tiež 11. 9. 2009 a zobrazuje ďalšiu známu výletnú loď MS Österreich, ktorej história siaha do 20. rokov minulého storočia. Je púť sa začala v júli 1928, o 20 rokov neskôr bola prestavaná na elegantnú loď a nakoniec v roku 1953 po ďalšej rekonštrukcii absolvovala opäť otváraciu plavbu. Môže pojať až 600 cestujúcich s 230 miestami na sedenie vo vnútornom priestore. Zabezpečené sú aj služby vlastnej kuchyne s reštauráciou a bufetmi.

Známku ofsetom vytlačila Rakúska štátna tlačiareň v náklade 500 tis. kusov na tlačové listy po šiestich známkach.

Pri príležitosti 120. výročia prvého vydania románu **Berty von Suttner „Die Waffen nieder!“ (Zložte zbraňe)** Rakúska pošta vydala známku nominálnej hodnoty 55 centov s jej portrétom. Ofsetom ju vytlačila štátna tlačiareň v náklade 900 tis. kusov.

Spisovateľka a pacifistka Bertha von Suttnerová sa narodila v Prahe 9. júna 1843 ako Bertha Felicie Sophie grófká Kinská. Bola urodzená po svojom otcovi, významnom českom šľachticovi Františkovi Kinskému a krásna po svojej neurodzenej matke Sophii. Otec jej zomrel ešte pred narodením a matka príliš rada navštevovala kasína.

Keď mala 30, rokov prišla do rodiny viedenského aristokrata baróna Carla von Suttnera ako guvernanka jeho štyroch dcér. Netrvalo ani dva roky a barónka Suttnerová úporne rozmýšľala, ako sa mladej Berthy zbaviť, pretože najmladší syn barónky Arthur sa celkom bez rozmýšľania zamiloval do guvernanky Berthy. Krásnej a vzdelanej, ale aj chudobnej a ešte aj o sedem rokov staršej...

Barónka Suttnerová sedela jedného dňa vo svojom paláci vo Viedni, čítala noviny a padol jej zrak na inzerát: „Zámožný a kultivovaný pán žijúci v Paríži hľadá dámu zrelého veku ovládajúcu tri jazyky na prácu sekretárky a vedenie môjho domu.“

Barónka ožila. Bertha je kvalifikovaná, hovorí po anglicky, francúzsky a po taliansky a Paríž je ďaleko. Inzerát okamžite ukázala Berthe a dala jej najavo, že u nich viac pre ňu nie je miesto. Bertha poslušne odpísala a miesto nakoniec dostala. Rozlúčka s Arthurom vraj bola veľmi bolestná.

V Paríži ju už čakať nový zamestnávateľ – jeden z najbohatších priemyselníkov tých čias a vynálezca dynamitu Alfred Nobel. Berthou bol unesený: „Sekretárka, ktorá ovláda tri svetové jazyky a vie písať na remingtonke, to je zázrak,“ rozplýval sa. Vzájomné sympatie by boli možno prerástli do hlbokého vzťahu, keby sa na scéne nezjavil Arthur.

Nasledovala tajná svadba a vydedený mladý pár odcestoval na Kaukaz, do dnešného Gruzínska, kde prežil desať ťažkých rokov. Tu sa tiež mladá pani Suttnerová zoznámila s vojnou osobne. Počas rusko-tureckej vojny pracovala spolu s manželom v lazaretoch.

Nikdy si neprestala s Nobelom písať. A keď sa z Kaukazu vrátili, navštívila Nobela v Paríži opäť. Kým na Kaukaze mohla Bertha o kritikoch vojny iba čítať, vtedy v Paríži v roku 1887 sa prvýkrát dozvedela, že existuje aj niečo také ako mierové hnutie, pre ktoré by mohla pracovať. Rozhodla sa bez váhania.

O rok neskôr jej niekoľko vydavateľstiev odmietlo zverejniť román *Die Waffen nieder!* (Zložte zbrane!). Vyšiel nasledujúci rok, ale v malom náklade. Román, ktorého hrdinka prežívala všetky hrôzy vojny 19. storočia, bol na svoju dobu veľmi autentický a okamžite získal ohlas. Zakrátko už vyšiel vo veľkom náklade a preložili ho do 12 jazykov. Svoju autorku vyniesol do čela mierového hnutia, čo bola pre ženu v tom čase dvojnásobná pocta.

Bola to korešpondencia s Berthou, ktorá napokon Nobela inšpirovala zmeniť v roku 1895 svoj testament. V ňom sa Nobel rozhodol venovať úroky zo svojho majetku tým, ktorí „preukážu ľudstvu najväčší prospech“. A kandidáta na cenu za zásluhy za mier už mal – bola to Bertha von Suttner.

Najprestížnejšie ocenenie dostala v roku 1905, až šesť rokov po Nobelovej smrti ako vôbec prvá žena.

Úporne bojovala ďalej, aby svet uchránila pred blížiacou sa katastrofou. Ešte ako 71-ročná pripravovala 21. mierový kongres, ktorý mal byť v septembri vo Viedni. Nebol. Bertha von Suttnerová prehrala boj s rakovinou a svet prehral boj o mier. Sedem dní po jej smrti zavraždili v Sarajeve následníka rakúsko-uhorského trónu. Začala sa 1. svetová vojna...

Ďalšiu známku venovanú žijúcemu športovcovi Rakúska pošta vydala 26. septembra 2009. Je na nej vyobrazený talentovaný mladý rakúsky skokan na lyžiach **Gregor Schlierenzauer** (* 7. január 1990). Už ako 16-ročný dokázal vyhrať prvé preteky svetového pohára.

Na svojom prvom štarte v pretekoch Turné štyroch mostíkov na prelome rokov 2006 a 2007 vyhral v Oberstdorfe a Bischofshofene, čo mu vyneslo celkové druhé miesto. Na záver sezóny 2007/2008 vytvoril v pretekoch v Planici nový rakúsky rekord

232,5 m, ktorý neskôr ešte o meter zlepšil.

Známku nominálnej hodnoty 1 euro ofsetom vytlačila tlačiareň Joh. Enschedé Stamps B. V. v náklade 300 000 kusov.

Ďalší úspešný rakúsky skokan na lyžiach, ktorý sa dostal na poštovú známku je **Wolfgang Loitzl**. Ako dvadsaťosemročný sa stal 6. januára 2009 celkovým víťazom 57. ročníka Turné štyroch mostíkov. Štajerčan si definitívne zabezpečil prestížny honor vďaka triumfu na záverečnom podujatí

v Bischofshofene, kde nadviazal na úspechy z Garmisch-Partenkirchenu i Innsbrucku a dovŕšil víťazný hetrik. Loitzl získal za triumf na Turné prémii 33 000 eur (994 158 Sk) a špeciálny bonus v podobe luxusného automobilu značky Subaru. Rakúšanina sa naposledy tešili z celkového prvenstva na Turné v roku 2000, keď na tradičnom podujatí triumfoval Andreas Widhölzl.

Známku nominálnej hodnoty 1 euro ofsetom vytlačila tlačiareň Joh. Enschedé Stamps B. V. v náklade 300 000 kusov.

Maďarsko

Maďarská pošta v r. 2007 vyhlásila súťaž **detských kresieb** na tému vzájomnej pomoci. V tomto roku 31. augusta vydala dobročinnú výplatnú známku nominálnej hodnoty 75 + 50 forintov s kresbou súťažiacej Zsuzsanny Flóra Szabó, ktorá za svoje dielo získala zvláštnu cenu súťaže (obr. na obálke).

Stylizovaná obálka predstavuje poštu a dve ruky symbolizujú vzájomnú pomoc a súdržnosť. Príplatok

50 forintov za každú predanú známku pošta poukáže na krízový fond. Známkou vytlačila ofsetom Állami Nyomda v 50 kusových TL

Dlhodobý emisný rad **Antický nábytok**, v ktorom sú zobrazené hlavne stoličky, má svoj X. dodatok. Výplatná

známka hodnoty 230 Ft zobrazuje stoličku z VIII. dodatku. Vtedy mala známka nominálnu hodnotu 212 Ft. Zmenila sa aj farba známky.

Autorom známky je Péter Nagy, vytlačená

bola dvojfarebným ofsetom v 100 kusových TL v tlačiarňi Pénzjegynyomda.

Bez udania nominálnej hodnoty, resp. s označením „BELFÖLD“ – VNÚTROZEMIE vydala Maďarská pošta 4. septembra 2009 zvláštny TL s 20 známkami s kupónom, ktoré sú vlastne personalizované známky na tému **Moje mesto Pécs**. Na prázdny kupón možno umiestniť obraz podľa želania zákazníka. Na známkach sú zobrazené pamätihodnosti mesta Pécs. Známkou možno použiť na vyplácanie vnútroštátnych listových zásielok a pohľadníc.

Autorom TL je Eszter Domé, zhotovené boli ofsetom v tlačiarňi Pénzjegynyomda.

Ďalšia výplatná známka hodnoty 275 Ft vyšla 10. septembra s reprodukciou obrazu maliara **Józsefa Egyryho: Dúha**. Egyr (15. 3. 1883 – 19. 6. 1951) bol

uznávaným maliarom už počas svojho života. Je čelným predstaviteľom maďarskej moderny. Maliarstvo študoval v Mníchove, Paríži a v Budapešti. Od r. 1918 žil pri Balatone a odvtedy prakticky jedinou témou jeho obrazov je Balaton. Väčšina jeho diel je v súkromných zbierkach, ale jeho obrazy sú aj v Národnej galérii. Za svoju tvorbu dostal najvyššie štátne vyznamenania.

Autorom známky je László Dudás, tlač ofsetom zhotovila Pénzjegynyomda v 50 kusových TL.

(spracoval -pem-, texty Maďarska **O. Piszton**)

PREHLÁD PRÍLEŽITOSTNÝCH PEČIATOK

september - október 2009

dátum, domicil, text pečiatky, autor, farba

- 12. 09. 2009 Bratislava 59: **UVEDENIE POŠTOVÝCH ZNÁMOK CARNUNTUM A GERULATA** • Igor Piačka • čierna
- 13. 09. 2009 Košice 1: **JUNIORFILA - MOČENOK** • Viliam Gaál • čierna

- 17. 09. 2009 Žilina 1: **VIII. MEDZINÁRODNÁ KONFERENCIA ZÁSTUPCOV POŠTOVÝCH SPRÁV A UNIVERZÍT** • Radoslav Madleňák • čierna
- 18. 09. 2009 Košice 1: **FILATELISTICKÁ VÝSTAVA KOŠICE 2009** • Viliam Gaál • čierna

- 23. 09. 2009 Košice 1: **UNIVERZITA VETERINÁRSKEHO LEKÁRSTVA V KOŠICIACH** • Martin Ondrašovič • čierna
- 26. 09. 2009 Košice 1: **100 ROKOV ŽELEZNIČNEJ TRATE** • Rudolf Cigánik • čierna

- 04. 10. 2009 Košice 1: **MEDZINÁRODNÝ MARATÓN MIERU** • Viliam Gaál • čierna
- 03. 10. 2009: **ÖVEBRIA 2009** • Adrian Ferda • čierna

Košický hářček – rozlíšenie hářčekových polí podľa skutočného umiestnenia na tlačovej doske (XIX)

Jaroslav Čtvrtečka

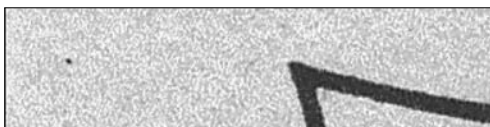
(pokračovanie z predchádzajúceho čísla)

- terciárna chyba na rozhraní medzi ľavým HP 4 (9) a pravým HP 5 (12) – ide o terciárnu chybu HP 5 (12) – M 1-1.

HP 4 (9) – M 1A - vpravo 7,8 mm od pravého rohu stuhu šikmá škvrna

HP 5 (12) – M 1-1 - vľavo 6,3 mm od ľavého rohu stuhu šikmá škvrna

Ukončenie stuhu nie je súmerné podľa zvislej osi, ľavé ukončenie je o niekoľko desiatin mm nižšie ako pravé.

- náhodné chyby – pravdepodobne identické body na rozhraní medzi ľavým HP 8 (5) a pravým HP 9 (10).

Z poznatkov kapitoly B vyplývajú:

- **P 4 (9) / HP 7 (11)** - HP sú zvislé susedné HP ľavého stĺpca tlačového hárku.
- **HP 4 (9) + HP 5 (12)** - HP sú vodorovné susedné HP druhého radu tlačového hárku.
- **HP 1 (14) / HP 4 (9)** - HP sú zvislé susedné HP ľavého stĺpca tlačového hárku.
- **HP 8 (5) + HP 9 (10)** - sú pravdepodobne vodorovné susedné HP tretieho radu tlačového hárku.

C. Využitie náhodných chýb - škvrn a bodov na zvislici presahujúcej na susedné HP

Vyobrazenia s opisom týchto náhodných chýb sú uvedené v XII. a XIII. pokračovaní (v číslach 3 a 4 /2009 Zberateľa).

Pravý stĺpec tlačového hárku:

- Náhodné chyby na tlačovej doske Č 1 – na troch susedných HP, krajných HP 15 (6) a HP 9 (10) a strednom HP 12 (15).
- Náhodné chyby na tlačovej doske Č 2 – na dvoch susedných HP 15 (6) a HP 12 (15). Smer zvislice je podobný ako pri náhodných chybách tlačovej dosky Č 1, posun zvislice je 6,7 mm vpravo.

Stredný stĺpec tlačového hárku:

- Náhodné chyby na tlačovej doske Č 2 - na troch susedných HP 8 (5), HP 11 (3) a HP 14 (13); rozsah náhodných chýb je na HP 8 (5) a HP 11 (3) cez celé HP - od horného po dolný okraj, na HP 14 (13) v hornej časti HP.

Ľavý stĺpec tlačového hárku:

- Náhodné chyby na tlačovej doske Č 2 – minimálne na troch susedných HP, krajných HP 1 (14) a HP 7 (11) a strednom HP podľa tejto rekonštrukcie na HP 4 (9). Na tomto HP sa náhodná chyba nenašla.

Z poznatkov kapitoly C vyplývajú:

- **HP 9 (10) / HP 12 (15) / HP 15 (6)** – sú zvislými susednými HP pravého stĺpca tlačového hárku.
- **HP 8 (5) / HP 11 (3) / HP 14 (13)** – sú zvislými susednými HP stredného stĺpca tlačového hárku.
- **HP 1 (14) / HP 4 (9) / HP 7 (11)** – sú zvislými susednými HP ľavého stĺpca tlačového hárku.
- **HP 4 (9) / HP 7 (11) / HP 10 (2) / HP 13 (7)** – sú zvislými susednými HP ľavého stĺpca tlačového hárku.

Je predpoklad nálezov ďalších náhodných chýb na zvislých čiarach, ktoré potvrdí výsledky vykonávanej rekonštrukcie.

D. Preložky rohov HP

Vyobrazenia i opis týchto náhodných chýb je v kapitole náhodné chyby v prvej časti.

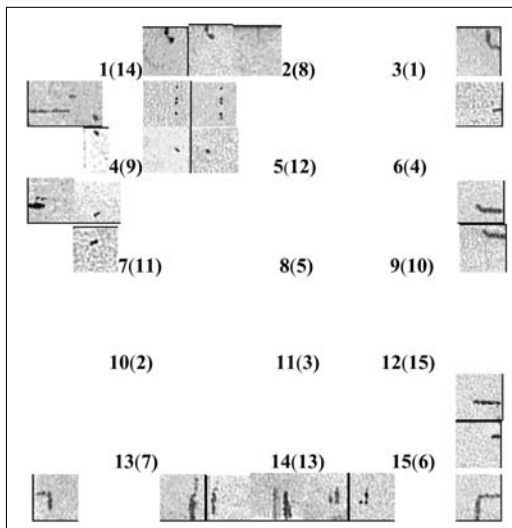
Z poznatkov kapitoly D vyplývajú:

- **HP 3 (1)** – preložka pravého horného rohu HP zodpovedá pravému hornému rohu tlačového hárku.
- **HP 13 (7)** – preložka ľavého dolného rohu HP zodpovedá ľavému dolnému rohu tlačového hárku.

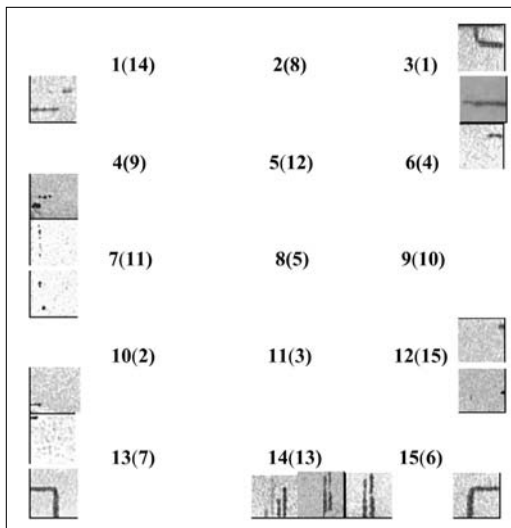
Rekonštrukcia tlačového hárku podľa predchádzajúcich poznatkov:

1. tlačová doska

(čísla v zátvorke sú podľa pôvodného – náhodného – označenia)

2. tlačová doska

Svetový deň cestovného ruchu

Už tridsať rokov je 27. september známy ako Svetový deň cestovného ruchu. Pripomínáme si význam cestovného ruchu pre medzinárodnú spoluprácu, ochranu prírody, kultúrneho a historického dedičstva, znižovanie chudoby a nezamestnanosti vo svete a vôbec celkové zlepšovanie kvality života.

Valné zhromaždenie Svetovej organizácie cestovného ruchu (UNWTO) na svojom zasadnutí v roku 1979 v Španielsku rozhodlo ustanoviť práve 27. september za Svetový deň cestovného ruchu (World Tourism Day – WTD).

V tento deň boli v roku 1970 prijaté stanovy UNWTO, špecializovanej agentúry OSN a zároveň najvýznamnejšej medzinárodnej organizácie v oblasti cestovného ruchu. Načasovanie osláv WTD je symbolické aj z toho dôvodu, že sa koná v čase, keď sa končí hlavná turistická sezóna na severnej pologuli a zároveň sa začína

na južnej zemskej pologuli. Hlavným zmyslom WTD je vyzdvihnutie cestovného ruchu, jeho sociálnych, kultúrnych a ekonomických hodnôt a jeho prínosu pre celkový rozvoj a prosperitu spoločností.

Cestovný ruch udržuje svetové hospodárstvo v pohybe. Je vedúcou aktivitou v medzinárodnom obchode, zaznamenáva celosvetovo najväčší zdroj príjmov v rámci exportu a zamestnáva milióny ľudí po celom svete. Väčšina týchto pracovných miest je vytvorená v rámci malých a stredných podnikov, často rodinných firiem. Výskum ukazuje, že tvorba pracovných miest v cestovnom ruchu rastie 1,5 krát rýchlejšie než v hocijakom inom priemyselnom odvetví. Tieto pracovné príležitosti sú nezriedka vytvárané v zaostatých a menej

rozvinutých regiónoch, čím cestovný ruch pomáha vyrovnávať ekonomické rozdiely v rámci krajiny. Cestovanie a cestovný ruch stimulujú investície do novej infraštruktúry, ktorá je prospešná nielen pre turistov, ale pomáha zlepšovať aj životné podmienky miestneho obyvateľstva. (spracoval -pem-)

MALÁ ŠKOLA FILOKARTIE (15)

Alex Urminský

8. 6 Umelecké pohľadnice

Umeleckými pohľadnicami rozumieme tie, ktoré zobrazujú originály alebo transponované reprodukcie všetkých foriem umeleckej tvorby. Ide o maľby, grafiky, ilustrácie, sochy, sklárske, keramické a porcelánové predmety, ďalej kovotepectvo, rezbárstvo i rytiectvo a architektúru, fotografickú, filmovú a televíznu tvorbu, hudobnú a dramatickú tvorbu, ľudovú tvorivosť a produkty inej ľudskej tvorivosti neobsiahnutých v doteraz vymenovaných. Asi to znie príliš filozofický, preto to skúsím zjednodušiť. Umelecké pohľadnice sú také, na ktorých je vyobrazený, prípadne napísaný, produkt profesionálneho alebo ľudového umelca. Pretože nie všetky druhy umenia možno vyjadriť obrazom alebo textom pohľadnice (film, divadlo, televízia, literatúra

Esteban Bartolomé Murillo (? - 1682) Narodenie Pána. Vydalo „Vincetinum“ Praha.

Maliar s paletou sediaci za maliarskym stojanom s napnutým plátnom. Vydal L. Guttman, okolo r. 1905. (Reklamná pohľadnica).

a pod.), možno ich vyjadriť sprostredkovane (príklad: spisovateľa možno prezentovať portrétnou fotografiou alebo titulnou stranou jeho diela). Ďalšími pohľadnicami, ktoré zaradíme do tejto skupiny, sú teda tie, ktoré nie sú nositeľom umeleckého diela, ale sú o tom, ako také dielo vzniká. Pokúsím sa to dokumentovať na konkrétnych pohľadniciach.

Na prvej pohľadnici je obraz maliarstva ako takého, teda nejaký maliar pri práci, s pomôckami, ktoré na maľovanie potrebuje (okrem tej dámy, čo ho objíma, alebo inšpiruje?)

Na druhej pohľadnici je konkrétny obraz konkrétneho maliara, patriaceho do určitého obdobia, školy, techniky. Celé stáročia boli predmetom výtvarného umenia predovšetkým sakrálne námety. Obrazy Ježiša Krista, jeho narodenie, život, posledná večera, ukrižovanie, a zmŕtvychvstanie, obrazy svätej rodiny, jednotlivých svätcov i náboženských hodnostárov. Potom nastúpili portréty panovníkov, šľachty, bohatých mešťanov a postupne aj maliarov, literátov, hercov, politikov a vlastne všetkých, čo na to mali.

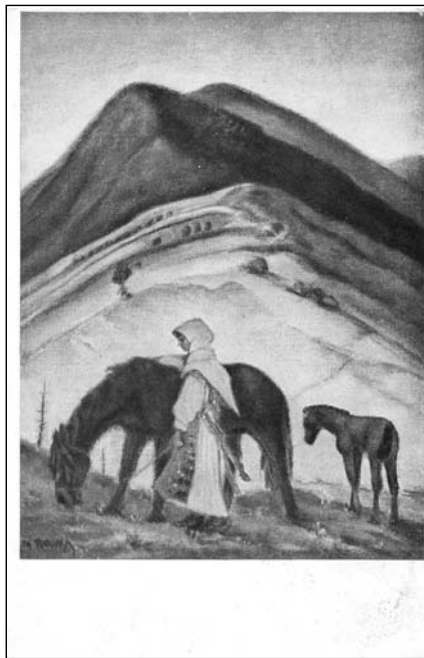
Dejiny výtvarného umenia sú asi také staré, ako ľudstvo samo. Menila sa technika a technológia, materiály, zobrazované skutočnosti a predstavy a v neposlednom rade slohy a štýly. Na Slovensku je pravdepodobne najstarším umeleckým dielom 11,5 cm vysoká soška Moravianskej venuše z mamutoviny, ktorej vek sa odhaduje na 22 400 rokov pred Kristom. Aký najstarší obraz, kresba, má pôvod na Slovensku, to neviem. Ale na pohľad-

niciach, ktorým sa venujeme prioritne, nájdeme z územia Slovenska, Československa, Uhorska, Európy a celého sveta nevyčísľiteľné množstvo obrazov, kresieb, malieb a iných výtvarných techník.

Mnohé domáce a zahraničné vydavateľstvá pohľadníc dávali na trh okrem jednotlivých obrazov aj celé sady, súbory či už podľa autorov, námetov, techník a iných rôznych kritérií. Známe sú série pohľadníc obrazov z Dráždanskej galérie, ale aj z Galérií v Petrohrade, Moskve či Budapešti. Na filatelistických výstavách ich vidíme najčastejšie v triede Cartes Maxima, pre ktoré sú takéto pohľadnice vhodným materiálom na tvorbu CM. V českých zemiach vychádzali série pohľadníc a obrazov takých maliarov ako Mikoláš Aleš, Josef Mánes, Alfons Mucha a plejáda ďalších. Vybrať si určitý segment z veľkej ponuky pohľadníc výtvarného umenia na vytvorenie hodnotnej zbierky je veľmi dôležité. Nie každý má na to, aby zbieral „Muchovky“, ale nie je ľahké vyzbierať napríklad ani masovo vydávané „Ladovky“. Treba sa na to možno aj teoreticky pripraviť, poradiť, či našťudovať a potom sa rozhodnúť. Opačný postup môže znamenať zbytočné investície, duplicitu a ťažko realizovateľné pohľadnice na trhu. To všetko však platí aj obecné, pre všetky zbierky pohľadníc, a nielen so zameraním na umenie.

Ing. V. Plich, ktorý bol donedávna majiteľ štúdi inej galérie, vydal v predchádzajúcich rokoch viac pohľadníc aj s menej známymi kresbami A. Muchu, napríklad na knižné obaly, ilustrácie kníh aj pre ruských vydavateľov, čo nebolo u nás známe.

Aby sme výtvarné umenie na českých a československých pohľadniciach uzavreli, je ich toľko, že by

Martin Benka, Spomienky 1930, olejomalba. Vydala Matica Slovenská.

20. storočia. K tomu sa ešte vrátim. Na rôznych príležitostných pohľadniciach nájdeme sólo alebo malé série pohľadníc s obrazmi Fullu, Zmetáka, Alexyho, Cpina, Hálu, Benku, Medveckej, Medňanského, Grainerovej, a iných. Možno skoro s istotou povedať, že na pohľadniciach nájdeme reprodukcie obrazov od čias J. B. Klemensa, ktorému dakujeme za portréty významných Bernolákovcov a Štúrovcov, až po súčasných maliarov. Osobitnú kategóriu tvoria pohľadnice Š. L. Kostelnička a I. V. Hochšteckého, známe svojou ornamentikou.

Slovenský fond výtvarných umelcov začal v 80. rokoch 20. storočia vydávať sady pohľadníc jednotlivých maliarov a sochárov, nositeľov titulu národný umelec. Každá sada obsahovala výber z tvorby v počte 12 kusov, s vloženou asi 20-stranovou brožúrkou, ktorá bola skratkou života a diela prezentovaného umelca vrátane vložených reproduk-

cií na pohľadniciach. Je obdivuhodné, že už v tom čase boli texty popri slovenčine aj v ruštine, nemčine a angličtine. Všetko to bolo v kartónovom prebale, v ktorom bol aj zoznam vydaných sád. Vydané boli takto boli diela J. Alexyho, T. Bartfaya, M. A. Bazovského, M. Benku,

Joža Úprka, Milostná otázka, vydavateľ Minerva Praha.

zaplňili nejednu samostatnú publikáciu podľa autorov. Prijemné je ale aj zistenie, že slovenské výtvarné umenie na pohľadniciach je tiež pomerne dobre zastúpené a kvalitne prezentované. Niektoré však až v 2. polovici

I. Bizmayera, L. Čemického, J. Fabiniho, L. Fullu, E. Holéczyovej, J. Kollára, F. Kostku, J. Kostku, J. Kulicha, M. Medveckej, J. Mudrocha, J. Nemčíka, F. Studeného, J. Šturdíka, a J. Želibského. Boli pripravené aj ďalšie, ktoré pravdepodobne nevyšli: A. Brunovský, O. Dubay, V. Hložník, D. Milly, R. Pribiš, L. Snopek a L. Vychodil. Neskôr boli vydané aj sady výtvarníkov ktorí nemali titul národný umelec. Slovenských výtvarníkov, uzavriem ukážkou pohľadnice z jednej zo sád.

Sochárstvo patrí medzi klasické umenia a vďaka odolnosti kameňa sa zachovali sochy aj cez tisícročia. Klasické sochy z mramoru predstavovali tvrdú, namáhavú prácu, trvajúcu niekedy aj viac rokov.

Július Nemčík, Bratislava, 1982, olej 110 x 220 cm.

Sochárstvo tak, ako nakoniec všetko okolo nás, podliehalo materiálovým a umeleckým vývojom a, bohužiaľ, veľmi často sa umelecké diela „poplatné dobe“ stali obeťami likvidácie známej z histórii ako obrazoborectvo. Nakoniec ono sa ešte ani neskončilo. Mnohé umelecké diela napríklad aj v Bratislave z čias Uhorska alebo z I. ČSR sa stratili v prepadisku politických ideológií. Týka sa to napríklad aj monumentálnej sochy básnika, ktorý sa narodil ako Alexander Petrovič, a tak znie aj nápis na jeho hrobe.

Na pohľadniciach sa sochy vyskytujú zriedkavejšie ako obrazy a viac ich je asi v súboroch, kde sú ako solitéry, v ateliéroch či ako zátišia. Najviac ich však nájdeme v zemepisných či miestopisných zbierkach priamo na námestiach, či v uliciach miest a obcí, v interieroch a exteriéroch sakrálnych objektov a v parkoch pánskych sídiel.

Niekedy predstavujú reálne historické osobnosti, inokedy alegórie. Vedutami alebo reliéfmi sú vyzdobené staré radnice, ale aj nové kultúrne domy a divadlá. Pravdepodobne najväčší počet sôch a pamätníkov na Slovensku pripomína M. R. Štefánika. Každá z nich mala svoj osud a svoju históriu a oslovili viacerých zberateľov pohľadníc, ktorí sa tým podrobne zapodievali. Jeho mohyla na Bradle bola vydaná tiež nespočetnekrát.

Obdobie 50. rokov sa u nás aj inde vyznačovalo stavbou obrovských sochárskych diel a mauzóleí. Pamätníci si spomenú na obrovskú sochu J. V. Stalina v Prahe, na svahu za mostom cez Vltavu na Malú Stranu. Bola vyobrazená aj na pohľadniciach, ale takú pohľadnicu by ste na pražských burzách darmo hľadali. Podobne ťažko sa hľadá pohľadnica J. V. Stalina z vtedajšieho námestia nesúceho jeho meno (teraz SNP). Odhadujem, že mala výšku asi 5 m.

V Bratislave sa napriek všetkému zachovalo veľa sôch a rôznych plastík, vedút, reliéfov, fontán, sakrálnych výjavov i moderného výtvarného umenia, že ich zbierka na pohľadniciach by mohla byť umeleckou školou. Treba však poznamenať, že netvorila hlavný námet na pohľadniciach a treba ich tam často hľadať, aby neunikli našej pozornosti. Týka sa to aj iných miest. Napríklad v Piešťanoch v exteriéri sa nachádza vyše 50 rôznych sôch. Všetky nie sú na pohľadniciach, ale možno časom budú. Aby som nezabudol, veľa sôch v obciach a mestách je na pomníkoch padlým vojakom v I. a II. svetovej vojne, morových stĺpoch, sôch sv. Floriána – patróna hasičov, piet a prístestných krížoch. Viacerí zberatelia takéto objekty zaraďujú medzi tzv. drobné stavby.

Bratislava (Poszony), Petőfiho pomník (Petőfi szobor). Pohľadnicu vydal v roku 1915 J.v.B.P. v Budapešti. Socha bola na dnešnom Hviezdoslavovom nám., oproti SND

Ratibořice, pomník Babičky. Pohľadnica č. 4 zo série vydanej J. Švecom z Prahy.

Pretože je veľa druhov umenia, o ktorých sa treba ešte aspoň trochu zmieniť, pokračujem ďalej, napríklad literatúrou, poéziou, teda písaným slovom.

Vrávi sa, že písmo môže byť najúčinnnejšou zbraňou, a preto majstri slova, či pera, alebo ich tvorba sa vyskytuje aj na pohľadniciach. Napríklad Pavel Sochňa vydal na pohľadniciach viacero slovenských spisovateľov a básnikov a dnes sú to hľadané pohľadnice. Podobne v českých zemiach sú na pohľadniciach napríklad A. Jirásek, B. Němcová s ďalší. Fenomén románu Babička od Boženy Němcovej je tak hlboko zakorenený v českej spoločnosti, že v údolí, kam je dej situovaný, je viacero vybudovaných objektov, ktoré toto dielo pripomínajú: Babičkinो údolie, Ratibořický mlyn a iné.

Podoba hudby na pohľadniciach je tiež prezentova-

*Lilian
alias Lily
Harvey.
Hviezda
filmové-
ho plátna
v čase
rozletu
zvukové-
ho filmu
v medzi-
vojno-
vom
období.
Pohľadni-
cu vydal
„ROSS“
v Berlí-
ne.*

Lilian Harvey

Verlag „Ross“ Berlin SW 68.

Sekvencia z opery Predaná nevesta. Pohľadnicu vyrobil V.K.K.V. (Václav Krátkoruký, Královské Vinohrady, pre MK (signo)).

drevo do lesa, lebo mnohí zberatelia ich poznajú už z dialky. ■

Balíky vrátené z Poštovej ohlasovne a úložne v Trnave

Pošta prijíma a doručuje viac druhov poštových zásielok. Celý proces prebieha vo väčšine prípadov bez problémov. Niektoré poštové zásielky nebolo možné doručiť, stáli sa z nich tzv. neodbytné zásielky. Neodbytné zásielky boli také zásielky, ktoré sa nemohli dodať

a spolu s oznámením výsledku prerokovania ich zašle Poštovej ohlasovni a úložni. Zásielky, ktoré obsahovali živočíchy a rýchlo sa kaziaci obsah sa na Poštovú úložňu a ohlasovňu nezasielali, ale sa predali alebo zničili. Prípadný zvyšok obsahu a čistý výnos z predaja sa dodával prvotnému príjemcovi.

Neodbytné zásielky na Poštovú ohlasovňu a úložňu spravidla raz týždenne zasielali pošty, na ktorých sa poštové zásielky stali neodbytnými. Zapísané zásielky sa mali zasielať s predkladacím zoznamom. Originál a prvá kópia sa zasielali spolu s príslušnými zásielkami Poštovej ohlasovni a úložni a druhú kópiu si nechávala pošta, ktorá zásielky odosiela.

Pri balíkoch zasielaných Poštovej ohlasovni a úložni musel byť na samotných zásielkach a ich sprievodkách uvedený dôvod zaslania (predloženia) doplnený odtlačkom dennej pečiatky predkladajúcej pošty a podpisom pracovníka. Adresa na balíkoch a cenovkách sa prečiarkla a nahradila sa adresou Poštovej ohlasovne a úložne. Ak to bolo potrebné, balík sa prebalil alebo sa adresa napísala na vlajočku vrecu, v ktorom sa balík posielal. Sprievodky sa spolu s predkladacím zoznamom odosieli ako obyčajný služobný list. Po príchode na ohlasovňu sa zásielky porovnali so zoznamom a druhý priepis sa vrátil odosielajúcej pošte. Poštová ohlasovňa a úložňa bola oprávnená otvárať zásielky z dôvodu zistenia adresy, na ktorú by ich bolo možné dodať. Ak sa im to podarilo, zásielku uzatvorili a odoslali príslušnej dodacej pošte. Okrem už viaznucich poplatkov sa zásielka zafatáž doplatným vo výške sadzby za zásielku rovnakého druhu a hmotnosti. Na adresovú stranu balíka alebo vlajočky sa dávala poznámka: Jednotlivo kartovať.

Ak sa Poštovej ohlasovni a úložni nepodarilo zistiť adresu, na ktorú by sa balíková zásielka mohla dodať, uložila ju na jeden rok. Počas tohto času sa o jej vydanie mohol prihlásiť adresát alebo odosielať. V požiadavke musel zásielku dostatočne opísať. V prípade, že sa na vydanie zásielky nik neprihlásil, Poštová ohlasovňa a úložňa balík predala na verejnej dražbe. Z výťažku predaja sa uhradili poplatky viaznuce na balíku. Do troch rokov bolo možné ešte požiadať o vydanie prebytku sumy z predaja. Po tomto čase pe-

Dotazník ohlasovne

1

Poštová ohlasovňa v Trnave

Skladové číslo: 871/76

Vráťte!

POŠTA Vlčany

Dať 3.6.76 bol nám predložený bez adresy

balík:

podacia pošta Vlčany číslo 83

obal papier, skatulička váha 5.300

obsah igelitové vrecso maku

Zásielka obsahovala okrem iného list - zvyšok adresy - starý obal s údajom:

Usudzujeme z toho, že zásielka bola u Vás podaná, alebo že Vám chýba. Oznámte nám preto na druhej strane tohto listu bližší opis zásielky.

Ak nič nezistíte, poznačte si dátum balíka v zázname chýbajúcich balíkov (dlač. č. 11-117) a tento list nám po zápornom vybavení **IHNEĎ** vráťte.

Ak zistíte niečo dodatočne, oznámte nám to bez meškania a uveďte v od. povedí nešé skladové číslo.

Poštová ohlasovňa a úložňa
V TRNAVE

11.124 (il. 1974)

TČS Ja 339/74

Prvá strana Dotazníka ohlasovne t. č. 11-124 vyplnená 3. 6. 1976 k balíku skladové č. 871/76 s otázkou na poštu Vlčany o údajoch adresáta balíka, bližšom opise zásielky a podobne. Dotazník bolo potrebné vrátiť na Poštovú ohlasovňu a úložňu v Trnave.

adresátovi ani odosielaťovi, zasielali sa na zistenie adresáta alebo odosielať Poštovej ohlasovni a úložni v Trnave. Ak ide o zásielky z cudziny, tieto sa najskôr odošli na vycievaciu poštu, ktorá ich colne prerokuje

2 ②

ODPOVEĎ

923 84 Vičany

POŠTA 4/R-76 923 84 Vičany

4/R-76 923 84 v Vičany dňa 16. 6. 1975 19

K sklad. čís. 871/76

Výetrovaním bolo zistené, že ide o zásielku:

Podacia { pošta Klíčov
deň 26. 5. 1976, čís. 83

Adresa prijímateľa: Taneční Reklónsky
044 42 Rozhanovec c. 1
okres Košice - vidieč

Miesto určenia: Rozhanovec

Váha: 5,300 cena: 200.- dobierka: 120.-

Odosielateľ: Jiřenek Viktor
Klíčov

Ďalšie poznámky:

Druhá strana Dotazníka ohlasovne – Odpoveď, k balíku skladové číslo 871/76. Podacia pošta Vičany upresnila údaje o balíku a jeho prijímateľovi, adresnej pošte. Po doplnení údajov Dotazník vrátila 9. 6. 1976 Poštovej ohlasovni a úložní Trnava.

niaze prepadli v prospech štátu. Balíky, ktoré sa nepodarilo predat alebo neboli vhodné na predaj, sa zničili.

Počas cca 35 rokov zbierania dokladov balíkovej pošty sa mi podarilo získať skupinu alebo jeden doklad k štyrom balíkom vráteným z Poštovej ohlasovne a úložne v Trnave, a to z rokov 1976, 1977, 1991.

1. Zostava troch dokladov k balíku s dobierkou odoslanému z Vičan do Rozhanoviec.

Doklady boli vystavené v nasledujúcom poradí:

a) Dobierková sprievodka k balíku s hmotnosťou 5,3 kg s udanou cenou 200 Kčs a s dobierkou vo výške 120 Kčs. Balík bol podaný na pošte Vičany 26. 5. 1976.

Na sprievodke nie je žiadny údaj o dôvode zaslania

balíka na Poštovú ohlasovňu a úložňu. Na zadnej strane sprievodky je na príslušnom mieste odťahok dennej pečiatky pošty Rozhanovce čís. III. typu s dátumom 28. 5. 1976. To znamená, že sprievodka išla priamo z odosielačky pošty na adresnú.

b) Poštová ohlasovňa a úložňa použila tlačivo č. 11-124 Dotazník ohlasovne, prvú stranu s predtlačnými otázkami, ktorý zaslala na poštu Vičany z dôvodu, že im bol predložený balík bez adresy (pravdepodobne adresáta).

Na druhej strane tlačiva ODPOVEĎ sú poštou Vičany v predtlači doplnené odpovede na otázky a tlačivo bolo vrátené Poštovej ohlasovni a úložni.

c) Táto vystavila Náhradnú balíkovú sprievodku a balík s ňou zaslala na poštu Rozhanovce 10. 6. 1976. Tieto skutočnosti dokladuje slabý odťahok dennej pečiatky Poštovej ohlasovne a úložne s priemerom 28 mm v slabofialovej farbe na pravej hornej strane náhradnej balíkovej sprievodky. Na zadnej strane náhradnej balíkovej sprievodky je odťahok dennej pečiatky čís. III. typu pošty Rozhanovce s rozlišovacím písmenom „a“ a dátumom 16. 6. 1975. Balík podľa ďalších údajov bol v ten istý deň vydaný adresátovi.

2. Zostava štyroch dokladov k balíku z Námestova do Bačkova.

a) Obyčajná balíková sprievodka k balíku bez udanej

Ostrižok	Podacie číslo(a) <u>83</u>	Pošta <u>Vičany</u>	Denná pečiatka ③
Pečiatka dodacej pošty	NÁHRADNÁ POŠTOVÁ SPRIEVODKA		Dobierka <u>120.-</u> Kčs...h
	Obal: <u>Plastika</u>		
Podacie číslo(a)	Udaná cena <u>200.-</u> Kčs	Dobierka <u>120.-</u> Kčs	Doplátne <u>120.-</u> Kčs...h
z	Adresa <u>Vimant Reklónsky</u>		Olozné <u>120.-</u> Kčs...h
Cena		<u>Rozhanovec</u>	Iné poplatky <u>120.-</u> Kčs...h
Dobierka <u>120.-</u>			poplatky <u>120.-</u> Kčs...h
Váha <u>5,300</u>	Váha <u>5,300</u> g	Odosielateľ <u>Jiřenek V.</u>	Ohrn <u>120.-</u> h
Pozri poznámku na zadnej strane	<u>Vičany</u>		

11-098 A [I. 1975]

TSNP-LM - 2529-74 - G

Náhradná sprievodka použitá k balíku podanému pod číslom 83 na pošte Vičany, bez uvedenej adresy príjemcu. Balík bol po zistení adresy príjemcu Poštovou ohlasovňou a a úložňou v Trnave odoslaný adresátovi do Rozhanoviec, kde mu bol balík doručený 16. 6. 1976.

2022/77 ④

POPLATKOVÝ LÍSTOK

Vybrať za **vrátenie***
doposlanie*)

Doplatné: Kčs..... h

Nové doplatné: Kčs..... h

Dobierka: Kčs..... h

Úložné: Kčs..... h

Iné poplatky: 5- Kčs..... h

S p o l u: 5- Kčs..... h

*) Čo sa nehodí, prečiarknite! *Anička*

Nová adresa: *Bačkov*

11-155 (I. 1976) *Bačkov* TSNP-LM 2787-75

Poplatkový lístok tlačivo č. 11-155 vystavený Poštovou ohlasovňou a úložňou v Trnave k balíku skladové číslo 2022/77 odoslanému z Námestova do Bačkova. Balík bol za poslanie zatažený poplatkom vo výške 5 Kčs.

ceny z Námestova do Bačkova. Výplatné je uhradené odtlačkom výplatného stroja podávacej pošty s nečitateľným dátumom. Sprievodka bola dodaná na adresnú poštu Bačkov podľa odtlačku jej dennej pečiatky čs. V. typu 21. 10. 1977.

- b) Náhradná balíková sprievodka bola použitá 1. 11. 1977 Poštovou ohlasovňou a úložňou po zistení adresáta k balíku, zaslanému adresátovi do doručovacieho obvodu pošty Bačkov. Na náhradnej sprievodke je údaj o iných poplatkoch (zaslanie balíka) vo výške 5 Kčs. Balík bol po úhrade tejto sumy vydaný adresátovi 3. 11. 1977, čo dokladujú odtlačky dennej pečiatky dodávacej pošty na náhradnej i bežnej sprievodke.

- c) Poštová ohlasovňa a úložňa vyplnila a pripojila k náhradnej sprievodke i Poplatkový lístok (tlačivo č. 11-155), na ktorom bola vyznačená suma poplatkov vo výške 5 Kčs. Skladové číslo balíka bolo 2022/77.
- d) Adresový štítok vyhotovený z tvrdého kartónu má vľavo hore odtlačok riadkovej pečiatky Poštovej ohlasovne a úložne vo fialovej farbe, vpravo hore červeno prečiarknutý číselný údaj „14“ v kruhu. V pravej časti smerom dolu je údaj skladového čísla, pod ním názov adresnej pošty. V dolnej časti vľavo je odtlačok jednoriadkovej pečiatky „Jednotlivo kartovať“ v červenej farbe. Napravo dolu je údaj hmotnosti balíka (2,700). Naľavo priečne je uvedený druh obalu balíka „škátula“. Na zadnej strane adresného štítka je celá podacia nálepka pošty Trnava 1, vyhotovenia B.

3. Dva doklady k balíku z Dobrej Nivy do ?

- a) Náhradná sprievodka k neskladnému balíku hmotnosti 9 kg z Dobrej Nivy do?, vyhotovená Poštovou ohlasovňou a úložňou Trnava, ktorej odtlačok pečiatky sa na náhradnej sprievodke nenachádza. Na zadnej strane je odtlačok dennej pečiatky pošty Dobrá Niva čs. V. typu s dátumom 19. 6. 1992. Obdobný odtlačok je i v pravo hore na prednej strane. Odtlačok pečiatky na zadnej strane znehodnocuje známky v hodnote 10 Kčs, ktorými je uhradený poplatok za vrátenie balíka s Poštovou ohlasovňou a úložňou.
- b) Provizórny Poplatkový lístok pripojený k náhradnej sprievodke. Poplatkový lístok je vyhotovený priepišom na kúsku bieleho papiera. Obsahuje vľavo hore skladové číslo 1092/91, napravo slabý odtlačok dennej pečiatky Poštovej ohlasovne a úložne s prieme-

⑤

Poštová ohlasovňa a úložňa
V TRNAVE

okl. č. 2022/77

POŠTA

046 61 Bačkov 2,700

Jednotlivo kartovať.

Adresový štítok vyhotovený z kúska kartóna k balíku skladové číslo 2022/77, ktorý bol po upresnení adresových údajov poslaný z Poštovej ohlasovne a úložne v Trnave na adresnú poštu Bačkov. Okrem adresných údajov je na adresovom štítku upozornenie na potrebu zvláštného zaobchádzania s balíkom počas prepravy pečiatkou Jednotlivo kartovať v červenej farbe.

rom 24 mm v modrozelennej farbe, ďalej údaje o poplatkoch viaznucích na zásielke a adresu odosielaťa balíka. Balík prevzal zástupca odosielaťa.

- c) Adresový štítok k balíku č. 54 z Trenčianskych Stankoviec do ?. Štítok vyhotovený Poštovou ohlasovňou a úložňou v Trnave obsahuje podobné údaje ako adresný štítok uvedený v bode 2d s tým, že odtlačky pečiatok sú modrej farby. Navyiac je vpravo hore text: „54 Trenčianske/ Stankovce/ Balík bez sprievodky na /POU nepatrí“. Konce motúza, ktorým bola vlajočka pripojená k balíku resp. vrecu s balíkom, sú zapeča-

tené olovenou plombou s čiastočne čitateľným textom: „Poštová...“.

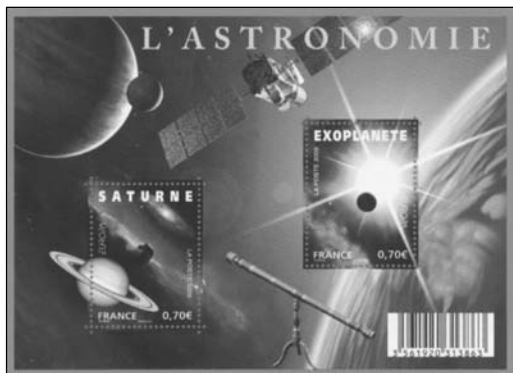
Pri prejednávaní balíkov v Poštovej ohlasovni a úložni a ich následnom zaslaní adresátovi alebo odosielaťovi a i prípadnom odpredaji alebo zničení, sa určite vyskytlo viac druhov dokladov, ako ich uvádza príspevok. Majitelia takýchto dokladov majú možnosť uverejniť svoje poznatky na stránkach nášho časopisu.

Dušan Evinic

Pramene: 1. Poštový poriadok. 2. M. Sýkorová Poštová prevádzka II. 3. Zbierka autora

Z krajín EUROZÓNY EUROPA 2009 – Astronómia

K medzinárodnému roku astronómie 2009, ktorý je vyhlásený na počesť 400. výročia prvého použitia hviezdárskeho ďalekohľadu Galileom Galileim sa pripojili aj európski poštovní operátori a pre emisný rad EUROPA 2009 vyhlásili námet astronómia .

Francúzska pošta v rámci tohto emisného radu vydala 3. mája 2009 pôsobivý hárček rozmerov 143 x 105 mm s dvoma známkami nominálnych hodnôt po 70 centov.

Hárček bol vytlačený viacfarebným ofsetom a vydaný v náklade 2,3 mil. kusov.

Známky s vôňou čokolády

Francúzska pošta vydala 23. mája 2009 hárček rozmerov 190 x 110 mm s desiatimi známkami nominálnej hodnoty po 56 centov, ktorých sfarbenie aj vôňa pripo-

mína čokoládu. Jednotlivé známky znázorňujú aj históriu jej výroby.

Prvú čokoládovú známku však vydali Švajčiari v roku 2001 pri príležitosti 100. výročia založenia zväzu švajčiarskych výrobcov čokolády.

Čokoláda má množstvo využití. Nielen ako cukrovinka, populárna je napríklad v kozmetike. Existujú mydlá, sprchovacie a vlasové šampóny, telové mlieka, parfumy s čokoládovou vôňou. Už starí Aztékovia a Mayovia si prikladali kakaové maslo na rany a popáleniny. Stredovekí lekári čokoládou znižovali horúčky a predpisovali ju osamelým ženám na potlačenie túžby. Naopak, pánom sa ordinovala na posilnenie mužnej sily. V oseminástom storočí sa dokonca predávala v lekárnach. Liečivé účinky čokolády nepopiera ani moderná medicína. Výskumy potvrdili, že čokoláda naozaj odbúrava psychické napätie.

O účinkoch čokoládových známok na filatelistov sa však dostupná literatúra doteraz nezmieňuje...

-pem-

Slovenské národné divadlo otvorilo 90. sezónu

Naša významná kultúrna ustanovizeň – Slovenské národné divadlo – vstúpilo do jubilejnej 90. sezóny. Jeho vznik sa datuje do obdobia po skončení prvej svetovej vojny.

Po vzniku prvej československej republiky v roku 1918, čo bol pre Slovákov aj akt národného oslobodenia, sústredili sa hlavné úsilie na divadelnom poli na založenie a udržiavanie profesionálneho divadla a na vytvorenie jeho umeleckého programu. Založením Slovenského národného divadla poverili v roku 1919 vtedajšie vládne orgány Družstvo SND, na čele ktorého stál Vavro Šrobár, minister s plnou mocou pre správu Slovenska. Družstvo, ako majiteľ koncesie pre divadelnú prevádzku na celom území Slovenska, uzavrelo zmluvu s riaditeľom Východočeskej divadelnej spoločnosti Bedřichom Jeřábkom. Český divadelný súbor začal v Bratislave pod hlavičkou Slovenského národného divadla pravidelnú prevádzku 1. marca 1920 otváracím predstavením Smetanovej opery *Huťička*. Profesionálny divadelný súbor uvádzal prevažnú časť svojho repertoáru po česky. Slovenské hry sa na repertoári divadla vyskytovali len zriedkavo a navyše hrali ich

českí herci. Prvé slovenské profesionálne činoherné predstavenia režíroval český režisér Vilém Táborský, a boli to

insce-
n á c i e
hier Hriech

a V službe od J. G. Tajovského, *Hana* od Martina Rázusa, Šrobárova hra *Z otroctva vekov* a *Sedliacka nevesta* od Pavla Sochána.

V sezóne 1921/1922 prišli do súboru prví slovenskí herci: Andrej Bagar, Janko Borodáč, Olga Borodáčová-Országhová, Jozef Kello a Gašpar Arbet. Títo herci sa stali členmi zájazdového súboru SND, známeho pod názvom „Marška“. Propagačný súbor s väčšinou českých hercov navštívil veľa sloven-

ských miest, ktoré zažili prvé stretnutie so slovenským profesionálnym divadlom. Od sezóny 1923/1924 viedol SND skladateľ a dirigent Oskar Nedbal, neskôr Václav Jiříkovský a po tragickej smrti Oskara Nedbala v roku 1931 prevzal SND ako súkromný podnikateľ Antonín Drašar, a to až do roku 1938.

V rámci SND pôsobil činoherný, operný a baletný súbor a vo svojom repertoári uvádzal aj známe diela dramatickej a opernej literatúry. Významným prelomom bol vznik Slovenskej činohry SND roku 1932 vedenej režisérom Jankom Borodáčom, ktorá však pôsobila paralelne s Českou činohrou SND na čele s režisérom Viktorom Šulcom.

V Košiciach existovala už od roku 1924 do 1930 a po prerušení od 1937 do 1938 ďalšia profesionálna scéna – Východoslovenské národné divadlo. Bol to v podstate tiež súbor zložený z českých hercov, ktorý uvádzal svoje predstavenia

(aj operné) väčšinou v češtine.

Po okupácii Košíc maďarskými horthyovskými vojskami roku 1938 bol súbor násilne zlikvidovaný. Na slovenskom vidieku ešte kočovala

v týchto rokoch Divadelná spoločnosť Otakara Nováka (istý čas pod názvom Vidiecky súbor SND) a koncom tridsiatych rokov krátky čas vyvíjal zájazdovú činnosť aj divadelný súbor Emílie Wágnerovej. Zo slovenských dramatikov sa v týchto rokoch uvádzali najčastejšie hry Jána Chalupku, Jána Palárika, Jozefa Gregora Tajovského, Ferka Urbánka a Ivana Stodolu.

Až v roku 1938, po získaní autonómie Slovenska v rámci ČSR, napokon zanikla v Slovenskom národnom divadle Česká činohra a mnoho českých hercov a spevákov sa rozhodlo odísť zo Slovenska. Ukončil sa proces poslovenčenia SND, a to tak personálne, ako aj repertoárov. Na programe divadla sa začali uvádzať po slovensky hrané tituly, čo podporil napokon vznik Slovenskej republiky 14. marca 1939. V tom čase v SND už pôsobila dostatočne silná a odborne pripravená generácia slovenských divadelných umelcov, na čele ktorej stáli dve umelecky vyhranené osobnosti – realista Janko Borodáč a s modernými divadelnými prúdmi oboznámený, invenčný režisér Ján Jamnický. Popri nich viacero predstavení našťudoval aj bývalý herec Ivan Lichard a k režijnej práci bol neskôr prizývaný aj český herec a režisér Jozef Budský a výsostne slovenský umelec Karol L. Zachar.

Činoherný repertoár ovplyvňovali dvaja vzdelaní a rozhladení dramaturgovia – Ferdinand Hoffmann, ktorý často aj režíroval a Ján Sedláč. Repertoár SND sa orientoval na uvádzanie veľkých klasických diel svetovej dramatiky, ďalej hier domácich, slovenských dramatikov a na uvádzanie významných diel modernej zahraničnej dramatickej tvorby. Zo slovenských autorov uvádzalo v týchto rokoch SND diela našich klasikov (Palárik, Záborský, Tajovský), a tiež diela žijúcich dramatikov (Ivana Stodolu, Júliusa Barča-Ivana, Štefana Králiku, Jána Poničana, Márie Rázusovej-Martákovovej a Petra Zvona).

SND v tomto období predstavovalo umelecky skonsolidovaný kolektív, schopný na vysokej inscenačnej úrovni uvádzať náročné diela domácej a svetovej dramatiky. V 30. a 40. rokoch herecký súbor popri osobnostiach ako Martin Gregor, Jozef Kello, Oľga Brodáčová,

Hana Meličková, Andrej Bagar, Beta Poničanová omladili absolventi a poslucháči hereckého konzervatória – okrem iných František Dibarbora, Mária Bancíková, Martin Huba, Július Pántik i Viliam Záborský.

Koncom 30. rokov a v prvej polovici 40. rokov vznikli aj ďalšie tri slovenské profesionálne divadlá – v Nitre to bolo Slovenské ľudové divadlo, v Prešove Slovenské divadlo a napokon v Martine Slovenské komorné divadlo.

Intenzívnu činnosť vyvíjalo ochotnícke divadlo, o ktoré sa staralo Ústredie slovenských ochotníckych divadiel v Martine, pod patronátom Matice slovenskej.

V prvých povojnových rokoch v oblasti divadelníctva už bolo na čo nadväzovať. Významnou udalosťou bolo nariadenie Slovenskej národnej rady z 3. júla 1945 o poštátnení Slovenského národného divadla v Bratislave, obnoveného Východoslovenského národného diva-

la v Košiciach (neskôr dostalo súčasný názov Štátne divadlo) a Slovenského komorného divadla v Martine (to neskôr premenovali na Armádne divadlo a ešte neskôr na Divadlo SNP, v súčasnosti sa opäť vrátilo

k pôvodnému názvu SKD).

V roku 1946 bola založená Nová scéna Národného divadla v Bratislave. K dramatickým autorom, ktorých v povojnových rokoch v divadlách uvádzali, pribudli Peter Karvaš, Leopold Lahola, Lubomír Smrček, František Greguš, Juraj Váh. Ako výrazné režisérské osobnosti sa v tomto období začali formovať Jozef Budský a Karol L. Zachar. Ďalej režíroval aj Ivan Lichard, neskôr

Tibor Rakovský. Divadlu v Košiciach v tlačil výraznú realistickú pečat' umelecký šéf Janko Borodáč, ktorý tam prišiel hneď po roku 1945 z Bratislavy.

Povojnovým dramaturgom v SND bol vynikajúci literárny vedec a prekladateľ Jozef Felix. V martinskom divadle bol určujúcou osobnosťou režisér František Kudláč. Repertoár v prvých povojnových rokoch bol otvorený svetu, čo súviselo aj s demokratickým charakterom tohto obdobia.

Situácia v organizačnom usporiadaní, no najmä v ideologickom usmerňovaní divadelnej práce sa dosť výrazne zmenila po februárových udalostiach v roku 1948, keď sa moci chopila komunistická strana. Na jednej strane sa slovenské divadelníctvo, pokiaľ ide o počet nových divadiel a súborov, rozmáhalo, pretože domi-

valo úsilie priviesť umenie čo najbližšie k pracujúcim masám, na druhej strane však bolo zapojené do tzv. ideovej prestavby spoločnosti a spoločenského vedomia, keď dogmatickým vzorom v tomto smere bol Sovietsky zväz. Oficiálne orgány tlačili divadlá do propagandistickej a agitačnej práce, repertoár bol pod prísny dohľadom a dramaturgia sa

stala v podstate ideologickým usmerňovaním divadelnej praxe. Okrem päťsúborového Dedinského divadla vznikli nové divadlá v Nitre, Zvolene, Považskej Bystrici (divadlo sa neskôr presídlilo do Žiliny) a Komárne (maďarské divadlo). V Prešove založili popri Divadle Jonáša Záborského aj Ukrajinské národné divadlo. V piatich slovenských mestách vznikli profesionálne bábkové divadlá.

Spolu s divadlami v Bratislave, Košiciach a Martine takto existovala hustá divadelná sieť, ktorá s malými redukciami pretrvala až do súčasnosti.

Popri činoherných divadlách začal v Bratislave na Novej scéne pôsobiť operetný (neskôr muzikálový) súbor, v Bratislave, Košiciach a Banskej Bystrici máme operné a baletné súbory.

V povojnových rokoch bola umelecky významná najmä druhá polovica 60. rokov, keď v spoločnosti došlo k politickému odmäku a k značnej liberalizácii, čo sa prejavilo tak v repertoárovej, ako aj inscenačnej zložke nášho divadelníctva. Významné inscenačné činy vznikli

pod režijným vedením Jozefa Budského, Jozefa Palku, Karola L. Zachara, Tibora Rakovského, Pavla Haspru, Ota Katušu, Miloša Pietora, Ivana Petrovického, Vladimíra Strniska. V tomto období prvými zaujímavými réžiami upozornil na seba Peter Mikulík a Lubomír Vajdička. V závere 60. rokov vzniklo v Bratislave moderné, invenčné a novátorské Divadlo na korze. V hlavnom meste pôsobilo aj Divadlo poézie, Pantomimický súbor Milana Sládka a Eduarda Žlábka, Divadlo Lasicu a Satinského, kabaretné divadlo so satirickými ambíciami Tatra revue, a po presťahovaní z rodnej obce aj Radošinské naivné divadlo, čo bolo autorské divadlo Stanislava Štepu s jeho osobitou poetikou. Najvýznamnejším a v divadlách najfrekventovanejším dramatickým autorom tohto obdobia bol Peter Karvaš a popri ňom Ivan Bukovčan.

V týchto rokoch v SND pôsobila silná herecká generácia, ktorú tvorili okrem iných Gustáv Valach, Viliam Záborský, Mária Kráľovičová, Július Pántik, Mikuláš Huba, Ctibor Filčík, František Dibarbora, Ladislav Chudík, Karol Machata, Štefan Kvietik, Božidara Turzonovová, Emília Vášáryová, Zdena Grúberová, Eva Krížiková a ďalší.

V prvých povojnových desaťročiach zaznamenala úspechy aj slovenská operná a baletná tvorba. Z operných skladateľov boli často uvádzané diela Eugena Suchoňa, Jána Cíckera, Šimona Jurovského a Tibora Andrašovana. Slovenské operné a baletné umenie, najmä v inscenačnej podobe, má odvtedy až po súčasnosť vysoký európsky štandard.

(spracoval -pem-
zo stránok www.snd)

PO UZÁVIERKE

■ 24. 09. 2009 Kežmarok 1: **740. VÝROČIE UDELENIA MESTSKÝCH PRÁV KEŽMARKU** • Zdenek Baliga • čierna

■ 26. 09. 2009 Fílakovo: **SVETOVÝ DEŇ CESTOVNÉHO RUCHU** • Adrian Ferda • čierna

■ CDV: Svetový deň cestovného ruchu

Slovenská pošta, a. s., vydala 26. septembra 2009 príležitostný poštový lístok s vytlačenou známkou „Architektúra predrománskeho a románskeho obdobia“ so symbolom nominálnej hodnoty T2 50 g (poštová sadzba za list 2. triedy do hmotnosti 50 g v tuzemskom styku – v súčasnosti 40 centov).

Motívom prítláče je emblém Svetového dňa cestovného ruchu. Autor výtvarného návrhu prítláče je Adrian Ferda. Registračné číslo poštového lístka je 171 CDV 162/09.

Zbierky - Zostavy Velké formáty PL

- 840 **ČSRI**, zbierka ★★, ★, ⊙ známok na výmetových listoch v euro obaloch uložených v zakladači na spisy. Zbierka okrem základného radu zn. obsahuje aj typy, odchýlky, ZT, množstvo 4 - a viacblokov, dvoj - a viackusové pásky, kupóny, spojky. Lepšie kusy overené. Zoznam pripojený, cena podľa katalógu POFIS 2007 min. 66 320 Kč 1 590,-
- 841 **ČSRI**, zbierka ★★, ★, ⊙ známok uložených čiastočne v havičkách v 8-listovom zásobníku, obsahuje väčšinou známky a 4-bloky ★★, min. ★ alebo ⊙. Lepšie kusy overené. Zoznam pripojený, cena podľa katalógu POFIS 2007 min. 53 975 Kč 1 295,-
- 842 **SLOVENSKO 1939 – 1945**, ★★ krásna takmer kompletná zbierka známok uložených v havičkách na listoch A4 a euro obaloch uložených v krúžkovom zakladači a kazete ZBERATEL'. Zbierka okrem základného radu známok obsahuje aj novinové a doplatné, typy, odchýlky, zúbk. polohy priesvitiek, DZ, veľké množstvo 4-blokov, H 119 (všetkých 8 polí), lepšie kusy overené. Cena podľa katalógu Album 2007 min. 68 800 Sk / (2 280 €) 1 900,-
- 843 **PROTEKTORÁT ČECHY a MORAVA 1939 – 1945**, komplet. ★★ gen. zbierka známok rozšírená o takmer kompl. zbierku kupónov a ich variantov, novin. dopl., služob., všetko aj v 4-blokoch s DZ, doplatné aj spojky a 10-bloky s DZ, uložené v havičkách na listoch A4 a euro obaloch uložených v krúžkovom zakladači a kazete ZBERATEL', časť 4-blokov s DZ, NV, DL, a SL v bežnom zakladači. Katalóg POFIS 2000 min. 45 000 Kč 1 300,-
- 844 **Fauna + Flóra**, zbierka ★★ známok z celého sveta s námetom flóra, fauna, uložená v 32 listovom zásobníku, zoznam pripojený. Podľa katalógov Michel má hodnotu min. 2 590 Mi€, 1 000,-
- 846 **PL 56-58 Memorandum**, kompletné 50 ks PL so 6 DCH + rohy, kat. 6 955 Sk ★★ 140,-
- 847 **H 492 K. Gottwald**, zostava 10 typov a 2 podtypy s vyobrazením a popismi na albumových listoch POFIS ★★ 40,-
- 848 **H 1308 Človek a lety do vesmíru**, zostava 12 typov s vyobrazením a popismi na albumových listoch ★★ 75,-

UPOZORNENIE !

Položky č. 840 – 848 je nutné po vydražení prevziať výlučne osobne v predajni

ZBERATEL'
Bratislava, Račianske myto 1/D

ČO PÍŠU INÍ

■ FILATELIE (ČR) ■ 9/ 2009

V úvodnom príspevku sa J. Bejsta druhýkrát zamýšľa nad poštovními Českej pošty a históriou ich činnosti. S. Strnad v rozhovore s rytcom Martinom Srboom približuje jeho tvorbu posledného obdobia. V znaleckej hliadke F. Beneš pokračuje deviatou časťou o falzifikátach typu K a bližšie sa venuje preťači POŠTA ČESKOSLOVENSKÁ 1919 (aj s farebnými vyobrazeniami), a to na dvoch trojuholníkových rakúskych známkach. O svetových stranách v prívlastkoch v názvoch miest a obcí píše a vyobrazuje V. Feldmann. Štvrtstoročie aukcií Pofis a Profil pripomína Fr. Beneš. Dávno zrušené pošty sú témou príspevku J. Kratochvíla. Merkúra na rakúskych novinových známkach v rubrike Nejen modrý Mauritius pripomína V. Houška. Delené známky na celistvostiach 1918 – 1919 aj s vyobrazeniami približuje J. Kypast. Využitie perfinov v tematickom exponáte piatej časťou prezentuje J. Horák. V odbornej literatúre sa predstavujú jednotlivé diely katalógu Michel 2009 – Európa.

V čísle sú tiež informácie o novinkách Českej pošty, inzercia, ďalšie kratšie príspevky a zväzové správy (medzinárodná filatelistická výstava Hunfíla 2009). Vyberateľnú prílohu tvorí pokračovanie katalógu Pofis 2009: Listinné kolký v českých zemiach 1854 – 2009 autora J. Boučka.

■ Sv. GABRIEL 3 (56) – 2009

Úvod buletínu Spoločenstva zberateľov filatelistických materiálov s kresťanskou tematikou na Slovensku prináša pozvánku na 37. stretnutie SSG v Hlohovci 10. októbra 2009. V čísle sú články, ktoré kopírujú aktuálne emisie a činnosti kresťanského filatelistického života – Rok kňazov, Gorazdov Močenok, výročia Hédara Camaru, Jána Kalvína, sv. Jany z Arcu, diecézy v Pécsi, Maďarského Visegrádu, sochy Krista Kráľa v Lisabone. J. Valo približuje sériu ôsmich poštových lístkov Českej pošty s vyobrazením kláštorov. Kronika sv. Gabriela prináša zaujímavé celistvosti a informácie členom.

■ MERKUR REVUE č. 4/ 2009

Štvrté číslo odborného časopisu pre filateliu, numizmatiku a notafiliu sa začína príspevkom Z. Filipka o rytine prof. Eduarda Karla V. kresby prvej čs. emisie Hradčany. O výstave v Záhrebe informuje L. Brendl. Revolučné preťažky na známkach obdobia 1944 – 1945 druhou časťou približuje Z. Koupal. Farebné odtiene identifikuje Z. Raduška. O živote a práci majstra rydla, Jozefovi Herčíkovi píše R. Fischer. Piate pokračovanie príspevku Z. Fritza o hradoch a zámkoch z územia bývalého Československa (Zakarpatská Ukrajina a Slovensko) na známkach je aj zaujímavou ilustrovanou. Filatelistický trh, aukcie v mesiacoch apríl - máj 2009 hodnotí V. Dražan. Ústrednú kuriérnu službu v býv. NDR 12. časťou analyzuje V. Dražan.

V tradičných rubrikách je oznam o nových známkach Českej pošty, Slovenskej pošty, inzercia, ponuka a uvierené sú aj ďalšie kratšie a zaujímavé príspevky.

(spracoval -pem-)

Spoločné vydania (16)

Najvyššie štátne vyznamenania

Známky zobrazujúce štátne vyznamenania nepatria medzi zberateľsky atraktívne a často nie sú ani príťažlivé. Napriek tomu známky a hárčeky tohto spoločného vydania tromfnú aj mnohé známky s oveľa atraktívnejšími témami, ale zlým spracovaním. Sú príkladom toho, že aj nezáživná téma typická skôr pre diktátorské krajiny môže mať kvalitný návrh. Tri pobaltské krajiny, alebo dnes presnejšie len dve pobaltské (Litva a Lotyšsko) a jedna severská (Estónsko) sa rozhodli 15. marca 2008 vydať ďalšie zo svojich spoločných vydaní. Predtým už vydali známky s témami Baltská cesta, rodina, pobrežie Baltského mora, či staré lode, čo odráža ich dlhodobú spoluprácu na rôznych úrovniach, ktorá pravdepodobne

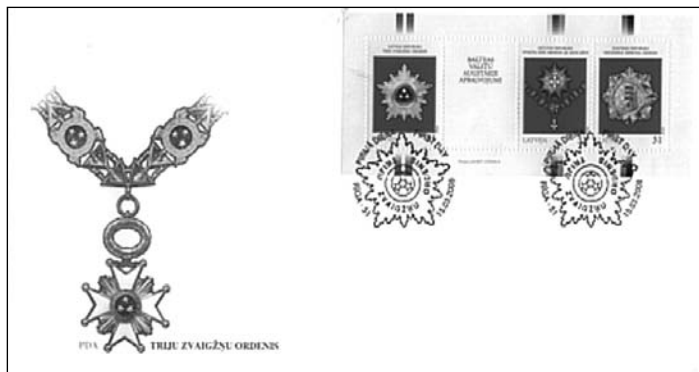
Na litovskej známke je vyznamenanie a zlatá refaz Vytautasa Didysisa (Veľkého) litovského kráľa žijúceho na prelome 14. a 15. storočia, ktorého Litovci považujú za reformátora a národného hrdinu. Kult jeho osobnosti vzrástol najmä v 20. storočí. Jeho život bol plný bitiek, vojen, intríg, pohanstva a nastupujúceho kresťanstva. Bol to on, kto rozšíril Litvu od Baltu až k Čiernemu moru na úkor Zlatej Hordy a taktiež zvíťazil pri Grunwalde nad Rádom nemeckých rytierov. Bol majstrom diplomacie, intríg a úskokov, len aby dosiahol svoj cieľ, získať litovský trón a z Litvy urobiť veľký, silný a prosperujúci štát. Zjednotil Poľsko a Litvu do jedného štátu, pričom každá z oboch častí mala svoje vlastné pravidlá fungovania.

vyznika ako nutnosť ochrany pred obrovským východným susedom Ruskom. Tri národy tvoriace väčšinu obyvateľstva týchto krajín sú kultúrne a jazykovo úplne odlišné. Stačí spomenúť, že estónčina je blízka len Fínom a Karelom, kým litovčina a lotyščina sú baltské jazyky, ale navzájom sú len ťažko zrozumiteľné a najbližšie majú k slovanským jazykom.

Známky a hárčeky všetkých krajín navrhol tvorca väčšiny estónskych známok a budúcich estónskych euromincí Lembit Lohmus. Všetky známky aj hárčeky majú rovnaké rozmery. Známkma má rozmery 25 x 35 mm na výšku a vo všetkých krajinách bola vytlačená v PL s 10 známkami rozmerov 150 x 95 mm a hárček s tromi známkami a kupónom má rozmery 116 x 51 mm na šírku. Aj perforácia je rovnaká 13 1/2 : 13 3/4. Všetky známky a hárčeky boli vytlačené ofsetom s použitím zlatej farby v tlačiarňi Österreichische Staatsdruckerei GmbH Rakúsko.

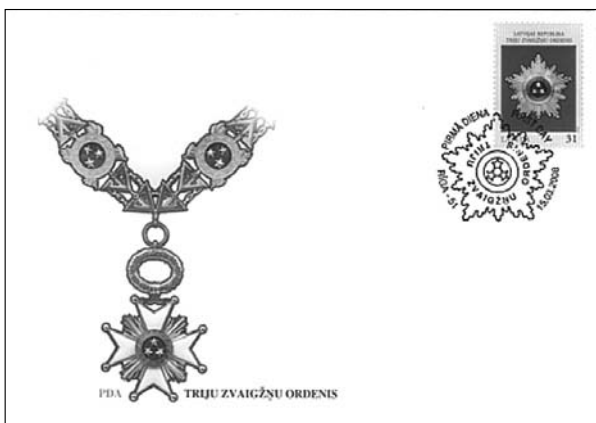
Celý život súperil so svojim bratrancom Vladislavom II. Jagelonským, ktorý ani zďaleka nebol taký obľúbený medzi ľuďmi ako on. Vyznamenanie Vytautasa Veľkého vzniklo v roku 1930 a skladá sa z hviezdy a zlatej refazy s krížom. Zlatá deväťčipá hviezda s korunkou má priemer 85 mm a v strede na červenom emaili je biely kríž so štátnym znakom Litvy. Zlatá refaza sa skladá z dvojkrížov a písmen V, ktoré držia starý štvrtý erb so znakmi Smolenska, Vilniusa, Trakaja a Volyne, pod erbom je Vytautasaová koruna a biely kríž so štátnym znakom Litvy. Refaza je pre mužov hrubá 100 mm a pre ženy 65 mm a vyrába sa v dánskej firme Morch and Sons, na rozdiel od zvyšku vyznamenania, ktoré sa vyrába v litovskej mincovni. Udeľuje sa v 1. až 5. triede hlavám štátov. Vyznamenanie dostali piati prezidenti Litvy, prezident Estónska, Nemecka, Poľska, Maďarska a Ukrajiny a vládcovia Španielska, Belgicka, Veľkej Británie, Japonska a Holandska.

Najvyššie štátne vyznamenanie Lotyšska je Rád Troch hviezd. Vzniklo v roku 1924 a dopĺňa ho motto: Cez trnie ku hviezdám. Podobne ako litovské, aj lotyšské vyznamenanie sa skladá zo samotného vyznamenania a zlatej refazy, na ktorej sú okrem troch hviezd aj lotyšské erbové zvieratá. Refaz však nie je zobrazená na známke. Refaz sa taktiež vyrába v Dánsku a zvyšok vyznamenania na viacerých miestach v Lotyšsku. Tiež sa udeľuje v piatich triedach, pričom jednotlivé triedy vyznamenania sa líšia svojou veľkosťou od 40 do 49 mm. Samotné vyznamenanie tvorí strieborná päťcípá hviezda s 25 lúčmi, ktoré vychádzajú zo zlatej obruče. V nej sú umiestnené tri zlaté päťcípce hviezdy v modrom poli. Hviezdy nie sú rovnaké, len podobné. Okrem prezidentky Lotyšska, vyznamenanie dostal aj bývalý prezident USA a ľudia, ktorí hlasovali za obnovenie Lotyšska.

Najvyššie štátne vyznamenanie Estónska Rád Štátneho znaku republiky sa udeľuje od roku 1936 a má šesť tried. Aj toto vyznamenanie má svoju zlatú refaz

patentom. Zvyšok znaku je zlatý. Zaujímavosťou je, že štátny znak Estónska je zároveň erbom jeho hlavného mesta Tallin a tiež erbom dánskeho kráľa Valdemara II.,

ktorý Tallin údajne založil v roku 1219, a preto je veľmi blízky dánskeму štátnemu znaku. Všetky vyznamenania sú zobrazené v 1. triede.

Najvyššie štátne vyznamenania všetkých troch krajín sa udeľujú len za mimoriadne služby či rozvoj pre daný štát. Na všetkých známkach má pozadie červenú farbu a zlatý rámček. Okraje známky, ako aj okrajové polia sú podobné na jemný odtlačok textúry látky. Nad rámčekom je vždy názov vyzname-

ania danej krajiny. Pod rámčekom je názov krajiny a nominálna hodnota 7 Lt na litovskej známke, 31 s na lotyšskej známke a 5,50 kr/0,35 eura na estónskej známke. Známk, ako som spomínal, sú v PL s 10 známkami.

Lotyšská známka sa od známky na hárčeku líši tmavším okrajom známky, väčším písmom nad zlým rámčekom a menším rokom vydania. Dva okrajové polia známk z každej strany sú doplnené textom a cez stredné okrajové polia prechádza vlajka Lotyšska. Známk na hárčeku majú rovnakú

nominálnu hodnotu 31 s. Vľavo je známka s lotyšským motívom, nasleduje kupón s textom a potom litovská a estónska známka. Nad aj pod známkami na okrajoch hárčeka sú vlajky jednotlivých krajín. Aj pozadie estónskej známky a okrajové polia na PL sú tmavšie ako na hárčeku. Texty sú len na pravých a ľavých okrajových poliach PL, na dvoch dolných a horných je číslo emisie a dátum vydania na hornom prostrednom poli je vlajka Estónska a dolnom prostredom čiarový kód. V rohoch PL

známka má výrazné okrové pozadie, ako aj čierne texty. Na okrajových poliach PL je zobrazená reťaz a časti vyznamenania, na horných okrajových poliach je veľká štátna vlajka. Ľavá známka hárčeka je s litovským motí-

je znak estónskej pošty. Na hárčeku je ľavá známka s estónským motívom, nasleduje kupón s textom a vynechanou textúrou a potom známky s lotyšským a litovským motívom.

Známk v hárčeku majú nominálnu hodnotu 10 kr/0,64 eura. Okraje hárčeka sú tiež doplnené vlajkami krajín. Litovská

vom, nasleduje kupón s textom a za ním sú známky s estónským a lotyšským motívom. Okraje známk hárčeka, ako aj jeho pozadie je rovnaké, ako na hárčekoch ostatných krajín. Nominálna hodnota známk v hárčeku je 5 Lt. Náklad litovských známk je 300 000 kusov a hárčeka 25 000 kusov. Náklad estónskych známk je 260 000 kusov a hárčeka 75 000 kusov.

-dn-

22. písomná aukcia firmy

ZBERATEL

Všetky položky uvedené vo vloženom aukčnom katalógu nájdete vyobrazené na www.zberatel.com

KF 52-46 Močenok-Vernisáž poštovej pečiatky na Sviatok Krista Kráľa:
„Vivat Christus Rex“, 21.11.2009
Patoračné centrum (bývalý kláštor)
o 17⁰⁰ hod., vyjde aj príležitostný lístok.
jozefkutny.filatel@centrum.sk

Operence – spoločníci človeka

DROP VEĽKÝ

Počas súkromného hospodárenia na pozemkoch bol členitejší reliéf terénu, a tým aj druhová pestrosť hniezdičov bola spravidla vyššia. Následné scelovanie pozemkov však spôsobilo aj čiastočnú zmenu ekosystémov, na čo vo všeobecnosti doplatil aj drop veľký poklesom jeho stavov. Ochrana ekosystémov nie je iba vecou kultúry národov, ale aj rozumnou nevyhnutnosťou pri ochrane druhov v prírodnom bohatstve krajiny.

Straty nenahraditeľných hniezdisk rôznych druhov vtákov sú príčinou, že jedni vtáci vymierajú preto, lebo im človek zničil ekologický priestor, iné zasa preto, že im do nich prenikli a začali konkurovať životaschopnejšie, prispôbivejšie druhy, a to iba preto, lebo tak isto pričinením človeka stratili svoj pôvodný domov. Deštrukcie v spoločenstvách vtákov nám signalizujú stupeň nesúlady ekologicky rozvrátenej krajiny, v ktorej človek vychýlil nad únosnú mieru jazyček váh medzi plochami pôvodných prírodných a viacfunkčných celkov.

Drop veľký (*Otis tarda* L. čeľaď *Otidae*) je najväčší stredo európsky vták. Samec meria asi 120 cm a jeho hmotnosť sa pohybuje okolo 16 kg. Samica je omnoho menšia. Sú to vtáky so silnými nohami a pomerne krátkymi prstami – vzhľadom pripomínajú veľké morky. Vrchnú stranu tela majú svetlohrdzavohnedú s čiernymi pásmi, spodná strana tela je biela. Základ krídiel, hrvol a boky hrvoľa sú hnedožltocierne a škvrnité. Hlavu a krk majú svetlosivé, prostredná časť krídiel je biela, konce sú čierne. Oči majú čiernohnedé, zobák sivý a nohy červenkastosivé. Samec je mohutnejší ako samica, v čase tokania má na začiatku zobáka na oboch stranách predĺžené biele perie v podobe „fúzov“. Zakrpatené fúzy v čase tokania majú aj samice.

Dropy sú v Európe nerovnomerne rozšírené, vyskytujú sa v Španielsku, Nemecku, Maďarsku, Rumunsku, u nás, aj v Poľsku; tiež na východe, v západnej Ázii až po Altaj.

Drop veľký u nás žije na rovinách, väčšinou na Žitnom ostrove. Vyhľadáva veľké plochy polí obsiate obilím i datelinou; lesom a obývaným username sa vyhýba. Je to stály vták, zväčša ostáva u nás aj v zime, pri nedostatku potravy počas krutých zím vyhľadáva aj iné miesta. Dobré lieta aj behá, keď letí pomaly, vesluje krídlami.

Je veľmi opatrný, má výborný zrak a človeka zbadá už na veľkú vzdialenosť.

Živí sa rastlinnou aj živočíšnou potravou. Mladý drop sa spočiatku živí hmyzom, neskôr, keď dorastá, zrnom, semenami, rozličnými bylinami, datelinou, listami mladého obilia, repky, hrachom. Chytá tiež myši, zbiera sliamky a ničí hniezda na zemi hniezdiacich vtákov. Pohlcuje, podobne ako ostatné kurovité vtáky, zrnká piesku, aby mohol lepšie tráviť.

Hniezdenie sa začína tokaním samcov na zemi – keď toká predvádza povestný tanec, nadúva sa, spúšťa a rozťahuje krídla, chvost rozprestiera do šírky. Samce sa v tom čase často stretávajú v súboji o samicu. Drop žije v „mnohoženstve“, tok prebieha v apríli. O hniezdenie a výchovu mladých sa stará samica. Dve až tri zelenkasté, hnedoškvrnité vajcia znáša v máji do hniezdnej jamky, ktorá je slabo vystlaná. Na vajciach sedí samica 24 až 25 dní. Mláďatá majú päperie hnedé

na chrpte s bledou kresbou, samica ich vodí až do jesene. Mláďatá po desiatich týždňoch už lietajú. Okrem času párenia samce a samice dropov veľkých žijú v oddelených krdľoch. Ozýva sa pomerne tichým chrapavým hlasom, ktorý počuť len zblízka. Počas jarného tokania sa občas ozýva hlbokým „gu, gugu“. Drop veľký je u nás po celý rok chránený.

Jozef Soláva

O autorovi známky k BIB

Let do fantázie vyhrala kresba ceruzkou – takto hodnotili masmédiá tvorbu nositeľa Grand Prix BIB 2007 Einara Turkowského. Tohtoročná známka BIB reprodukuje výrez z tejto ocenennej ilustrácie, iný detail je na FDC. Celú pomerne veľkú a členitú dvojstranovú ilustráciu nakreslenú obyčajnou ceruzkou spolu s ďalšími Turkowského kresbami si možno pozrieť na výstave, ktorá je súčasťou BIB (do 26. 10. 2009). Tam v bezprostrednej blízkosti kresleného sveta fantázie sa 7. septembra za účasti Einara Turkowského konala i prezentácia známky a autogramiáda tvorcov. Okrem ilustrátora sa popri predstaviteľoch bienále a BIBIANY zúčastnili i grafický designer L. Krátky, rytyci F. Horniak a L. Žálec.

Žiaľ, pre pomerne nízku účasť filatelistov na tejto akcii, iba zopár si ich mohlo vypočúť pochvalné a obdivné slová umelca o našej známkovej tvorbe a rytine.

Prinášame zopár informácií o ilustrátorovi a jeho tvorbe.

Nositeľ Grand Prix z predchádzajúceho ročníka BIB a autor známky k tohtoročnému BIB **Einar Turkowski**

talent. V roku 1996 začal pracovať v oblasti reklamy, vytváral logá, plagáty a propagačné materiály. V tom istom roku mal svoju prvú výstavu abstraktných diel v Kieli.

V roku 1999 začal študovať u Rüdiger Stoya ilustráciu a komunikačný dizajn na univerzite v Hamburgu. Školu absolvoval v roku 2005 a od tohto roku pracuje ako ilustrátor.

So svojou prvotinou „*Es war finster und merkwürdig still*“ (Bolo tmavé a zvláštne ticho) dosiahol viacero úspechov, okrem iného 2. cenu na 16. Troisdorfer Bilderbuchpreis a prestížnu Grand Prix na 21. Bienále ilustrácií Bratislava 2007.

Pri ilustrovaní používa tradičnú techniku kresby ceruzkou a dokazuje ňou, že aj sivá farba môže byť plná farieb.

Príbeh o lapačovi mrakov je pozoruhodný nielen výberom farieb. Je to príbeh o mužovi, ktorý nechal svoju loď vraziť do pieskového brehu, vyšiel na pevninu a usadil sa v opustenom dome.

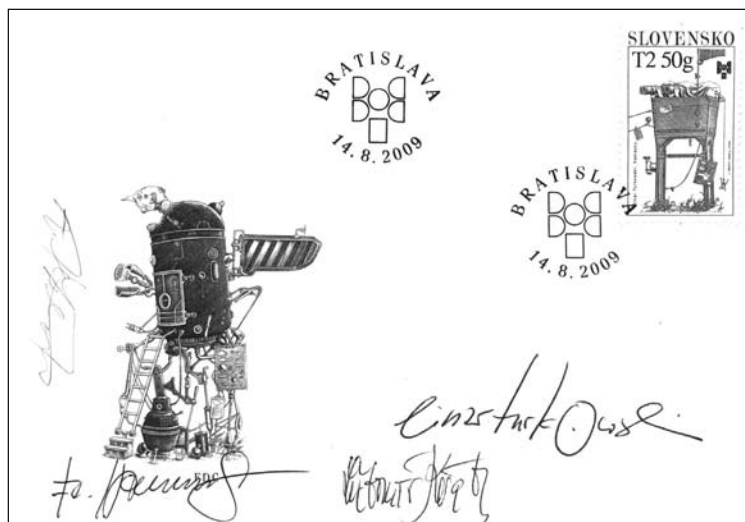
Je to príbeh o jeho aktivitách, o ktorých síce vieme

málo, ale stále ich považujeme za úchvatné (vďaka mužovmu podrobnému opisu alebo umelcovmu podrobnému popisu). Tento príbeh možno čítať ako ilustrovaný opis nehostinnosti k cudzincom. Ale môžeme ho aj interpretovať ako epizódu v živote poslanca umelca, ako metaforu umenia, ktoré vydesí dobrých občanov a izoluje umelca. Je to príbeh, ktorý sa môže odohrať kdekoľvek, ale napriek tomu reflektuje pobrežnú krajinu, z ktorej Turkowski pochádza. A tak ako sa toto dielo nepodobá na konvenčné ilustrované knihy, vytvoril svojim štýlom písania atmosféru, ktorá

sa narodil v roku 1972 v Kieli (Nemecko). Už od mladosti sa venoval výtvarnému umeniu a v trinástich rokoch vyhral školskú cenu za mimoriadny umelecký

nám pripomína krátke príbehy z 19. storočia prepojené s modernizmom. Čo robí tento príbeh o neznámom mužovi chytajúcim v mrakoch zrozumiteľným, čo robí

túto fantáziu pochopiteľnou, je vlastne nepochopiteľná zručnosť – muža aj umelca. Pre neho, ktorý používa len máľké ceruzky, pre neho je každý detail, ktorý evokuje realitu, ihriskom. Jeho impozantné vyobrazenia nie sú len vrcholom knižnej ilustrácie, ale odrážajú tradície veľkých surrealistov ako Dali alebo René Magritte, ktorých snové scény sú zložené z častí prevzatých z reality.

Zručnosť Einara Turkowskeho a jeho umelecky radikálna metóda mu garantuje nepredajné právo rozhodnúť o stránkach a typografii. Jediné rozhodnutie vydavateľa bolo zaručiť, že knižná jedinečnosť nebude prekrytá komerčným prebalom, ale podporí jej charakter až do konca. Odlišné prebaly španielskeho a francúzskeho vydania boli schválené umelcom. Vo vnútri knihy sa odvážil nakresliť búrkové mraky s výrazom svetelných dotykov, ktoré transformoval do bavlnených guľičiek, s neuveriteľnou prirodzenosťou, ktorá vytvára nádherný kontrast k realistickému charakteru príbehu. No dokonca ani tu nerozmazal umelec línie alebo nestenčil hrubé ťahy ceruzy. Kontrola línií je pre neho najdôležitejšia.

Prvýkrát v histórii Bienále ilustrácií Bratislava bola Grand Prix udelená mladému autorovi za jeho prvú

sme radi, že sa perfekcionizmus umeleckého diela skĺbil s vysokou kvalitou tlače.“

Einar Turkowski je na tohtoročnom bienále členom medzinárodnej poroty BIB, ktorá udelila ceny. Grand Prix na 22. ročníku BIB získal Josep Antoni Tàssies Penela zo Španielska, ocenenia medziinými získali aj

slovenskí ilustrátori, vlastne ilustrátorky, Martina Matlovičová-Kráľová Zlaté jablko BIB a Jana Kiselová-Siteková Plaketu BIB. Či uvidíme niektorú z ocenených ilustrácií na známke, a ktorú konkrétne, ukáže čas.

Antónia Paulinyová

SÚŤAŽ O KVET ZBERATEĽA

10

Vážení čitatelia,

už tretí mesiac za sebou sa drží rovnaký počet súťažiacich a v podstate podobný počet bodujúcich príspevkov. Letné mesiace si teda držia svoj štandard, aj keď dovolenkové obdobie si odvádza svoje percentá, lebo evidujeme menší počet odpovedí posielaných elektronickou poštou. Zaznamenávame aj vzácnu vyrovnanosť ôsmeho kola, keď medzi prvým a piatym miestom je rozdiel len 10 hlasov. Teší nás, že záujem o časopis trvá, konštatujeme to aj z rôznych vašich ohlasov a tradičných vzájomných kontaktov.

Snažíme sa preto udržiavať rôznorodosť obsahu s námetom zberateľstva.

Výťažom ôsmeho kola, aj keď len rozdielom jedného hlasu, sa stal otvorený list falšovateľovi pretlačí Slovenský štát 1939. Druhá je Malá škola filokartie, tretie miesto patrí prvému preletu cez kanál La Manche. Operence sú štvrté, piaty je príspevok o vstupe človeka na Mesiac a poltucet uzatvára Správna poloha známky.

V 8. kole teda bodovalo 15 príspevkov (v predchádzajúcom kole 14) a počet vašich odpovedí sa opäť zastavil na čísle 42. Za všetky odpovede ďakujeme.

Hlasy vo vyhodnocovanom kole boli rozdelené tak, že príspevky na prvých šiestich miestach získali 84 % všetkých vašich hlasov.

■ Vyhodnotenie 8. súťažného kola:

1. otázka – fragment z druhej strany obálky správne identifikovali všetci súťažiaci – vyobrazený bol detail známky z emisie Kultúrne dedičstvo Slovenska (č. 444), Kostol sv. Martina v Spišskej kapitule, vydanej 2. 1. 2009.

2. otázka – Na otázku „Akú zásielku možno vyplatiť jednou takou známkou od júla 2009?“ mala byť: List druhej triedy do 100 g v tuzemskom styku. Správne neodpovedal len jeden súťažiaci.

Na 3. otázku - (ktorý článok sa v augustovom čísle Zberateľa najviac páčil), vaše hlasy (23) udelili prvé miesto **B. Synekovi** a **S. Šablatúrovi** za **Otvorený list falšovateľovi pretlačí Slovenský štát 1939**. **A. Urminskému** za trinástu časť **Malej školy filokartie** patrí druhá priečka s 22 hlasmi. **A. Kulhánek** za príspevok **Louis Blériot a prvý prelet cez kanál La Manche** získal 18 hlasov a tretiu priečku. Na štvrtom mieste za 16 hlasov je **J. Solava** za ďalšiu časť seriálu o **Operen-**

coch, spoločníkoch človeka – Jarabica poľná. Na piatom mieste (13 hlasov) skončil **R. Klíma** za článok **Pred 40. rokmi vstúpil prvý človek na Mesiac**. **pem** za **Aká je správna poloha známky** dostal na šiestom mieste 12 hlasov. **dn** za **Spoločné vydanie Nového Zélandu a Rossovej dependencie** získal 10 hlasov (7. miesto), na ôsmom **J. Maniaček** za **Chatu pod Ďumbierom** dostal sedem vašich hlasov.

Ďalších šesť príspevkov získalo 1 až 6 hlasov.

Výhercami ôsmeho kola VIII. ročníka súťaže sú Mgr. **Dušan Moravčík**, **Veľký Krtíš** (poukážka firmy Zberateľ na nákup tovaru v hodnote 8,30 eura) a **Rastislav Ovšonka z Popradu** (poukážka firmy Zberateľ na nákup tovaru v hodnote 5 eur).

■ 10. – októbrové KOLO SÚŤAŽE

Do 10. kola 8. ročníka našej súťaže sme pripravili tieto otázky:

1. otázka znie: Z ktorej slovenskej známky je fragment vyobrazený na druhej strane obálky, akú má nominálnu hodnotu a kedy bola táto známka vydaná?

2. otázka znie: Akú zásielku možno vyplatiť jednou takouto známkou?

3. otázka znie: Napište troch autorov a názvy ich článkov, ktoré sa vám v októbrovom čísle časopisu Zberateľ najviac páčili.

Vaše odpovede s poznámkou „Súťaž“ očakávame **do 30. októbra 2009**. Za účasť v súťaži ďakujeme a tešíme sa na vaše odpovede, ohlasy pripomienky a názory.

Redakcia

POZVÁNKA NA VÝSTAVU
Dušan Grečner, knižné ilustrácie
Galéria TYPOĚARS, Roľnícka 349,
Bratislava – Vajnory
Výstava potrvá do 22. novembra 2009

FIRMA ZBERATEL®

stále vykupuje

**HODNOTNÉ ZBIERKY I JEDNOTLIVÉ
ZNÁMKY, MINCE A POHLADNICE**

Poradenská služba - Zásielková služba
Diskrétnosť zaručená - Platba v hotovosti

Predajňa:

Račianske myto 1/D, 831 02 Bratislava,

☎ 02 44 250 149, 0911 250 149

e-mail: zberatel@chello.sk

Otvorené pondelok až piatok
od 10⁰⁰ do 18⁰⁰ hod.

ALBUM ZIKA

**NEHLADAJTE MA DOMA,
NÁJDETE MA NA INTERNETE**

www.albumik.sk

MZIKA@HOTMAIL.COM

TEL/FAX.: 02 / 4342 9386

www.zberatel.com

Návštívte internetové stránky firmy

ZBERATEL®

Kliknutím na tituľky úvodnej stránky sa
dozviete ďalšie informácie z jednotlivých
oblastí zberateľstva a o aktuálnych ponukách
firmy Zberateľ®

FILATELIA ALBUM

predávame a vykupujeme

**ZBIERKY ZNÁMOK, MINCÍ,
STARÝCH POHLADNÍČ,**

CELISTVOSTÍ

**A OSTATNÝ FILATELISTICKÝ
MATERIÁL**

FILATELIA ALBUM

Lazaretská 11

811 08 BRATISLAVA

telefón / fax: + 421 - 2 - 5296 7411

www.matchboxmuzeum.sk; www.filatelia-album.sk

Ervín SMAŽÁK

Lotyšská 16, 821 06 Bratislava

tel.: 02/45246 518, 0903 256 518

Propagácia športových podujatí na poštových materiáloch
(prítláče, príležitostné poštové ☉ a strojové príležitostné ☉)

Sprostredkovateľská činnosť vo filatelii. Zásielková
služba (novinky SR, ČR).

Ponúkam známky, FDC, celistvosti, katalógy a ostatné poš-
tové materiály na tému Olympijské hry a šport (celý svet).

Vykupujem kvalitný poštový materiál na tému Olympij-
ské hry a šport (celý svet).

Prijímam do komisionálneho predaja poštový materiál
na tému Olympijské hry a šport (celý svet).

Členovia SSOŠF pri Slovenskom olympijskom výbore
majú **10% zľavu** na materiály firmy ERVO.

Firma Katalóg Filatelia - Numizmatika

Námestie SNP č. 37, 960 01 Zvolen ☎ 045 / 5320 250-51,

0907 818 772, e-mail: caniga.triangel@stonline.sk

Po - Pia: 10.00 - 18.00 hod.

Vykupujeme a predávame

známky, mince, bankovky,
staré pohľadnice a vyznamenania

Zároveň poskytujeme bezplatne poradenskú službu
a ohodnocovanie materiálu.

Pri členovi Klubu Filatelie a abonentom časopisu
Zberateľ poskytujeme 5% zľavu

Životopisné hrátky mistra rydla

Není mnoho těch, kdož si zvolili **rytectví** za svůj trvalý výtvarný projev i životní osud. Takto jsem uvedl výstavu v Galerii Československý spisovatel k šedesátinám svého dlouholetého spolupracovníka a přítele Josefa Herčíka, jedné z nejznámějších osobností českého užitého umění. Určit hranice mezi tím, jak se letošní jubilant osobně vyvíjel, alespoň s přibližnou přesností, je těžké. Ale současně, a svým způsobem logicky toto ohrazení založilo jeho životopisy. Vyjadřují je záměrně v plurálu. Protože jejich značná proklamace – což nevymyslel Herčík – nebyla náhodná; v mnohém se lišily a liší navzájem.

A tak různé příklady v mých článcích mohou znít jinak, než jsou myšleny i přesto, že vycházím z dožitelných (někdy i negativních) skutečností. V praxi jim Pepa Herčík částečně podlehl. Na etapy.

Což neznamená, že platily pro jeho celoživotní osudy. Doba, kterou chci přiblížit, se spíše týká posledního životního období; je nesouměřitelná s třidvaceti lety neaktivnější a ustálené pozitivní práce pro blaho naší emisní činnosti, která nemohou upadnout do zapomnění. Vždy byl totiž velmi aktivním, spolehlivým a poctivým pracovníkem. A nekonfliktním člověkem. Snad by se dal naturou trochu připodobnit Čapkovu skladateli Foltýnovi, ale jen jakousi nevědomou ctižádostí. Nikdy o takovou slávu neusiloval; neměl to zapotřebí. Ve své rytecké profesi byl dlouhou dobu nepřekonatelný; k tomu fungoval jakýsi přirozený komplex – přání být výtvarným umělcem. V protikladu k rytectví, což je v podstatě činnost reprodukční a odjakživa sloužilo jako grafická technika k rozmnožení podle předlohy autora výtvarného díla, nebo jiného modelu. Tím Herčík umělecky reprodukoval; obdobně jako převážná část ostatních rytců – talentovaných řemeslníků – bez uměleckého vzdělání. To platilo v celém jeho profesním působení.

Avšak Herčík měl užasný smysl pro kompozici. Zůstává faktem, že mnozí tvůrci používali jako modelu

fotografie. Zajisté to většinou není na škodu. Například Jiří Švengsbír použil fotografii, kterou však jako akademicky vzdělaný výtvarník v návrhu zbalil fotografické

perspektivou. Například Hradčany – použil Plickovu fotografii, avšak bez fotografické perspektivy. Kdežto Herčík v rozkresbě svého návrhu ji ponechal. Nedodržení tohoto výtvarného principu mu nikdo z umělců nevytýkal. Jejich přítel Pepa nebyl pro ně konkurentem.

Josef Herčík (*23. 3. 1922 v Uherském Brodě na Moravě) zemřel právě před 10 lety, 9. 7. 1999.

Jeho příběhy věhlasného rytce započaly před 47 lety v roce 1962; avšak dodnes o něm přezívají rozdílné představy i dohady.

Nejúspěšněji se prosadil grafickou disciplínou. Svou profesi zdůvodnil tak, že jej přivedla k světové proslulosti, což není pravda. Ale bez zábran a v několika podobách a rolích se právem proslavil i mezi filatelisty v zahraničí a rovněž nepřekonatelnými faksimile klasických rytin na zakázku. Především ovšem rytinami poštovních známek (téměř čtyři sta)! Kromě technické virtuozity však dosahoval jisté převahy svými mravně-politickými postoji. A také jediný ze všech devatenácti rytců poštovních známek od vzniku Československa i České

republiky (v pořadí tuším dvanáctý) získal nejvíce mediálních vykladačů a propagátorů. Proto přetrvává dojem, jako by neměl konkurenta.

Méně zřejmé je, proč jsou rytceva životopisná data o činnosti v minulých režimech tak odlišná od postojů a chování po sametové revoluci – neboť jde o jeho tři

rozdílné výklady jednoho a téhož života. Treba logicky zatajoval svůj „třídní“ původ. V roce 1940 odešel do Prahy, učil se kreslit a osvojoval si techniku ocelorytiny. Navazuje styky s mladou generací pražských umělců, zabývá se volnou i užitou grafikou a knižní ilustrací. Mezi nejvýznamnější patří i dnes rytecký přepis ilustrací Františka Tichého k básni Arthura Rimbauda „Opilý koráb“ (1958).

Herčíkův grafický projev směřoval k miniatuře, zvláště k poštovní známce. Začal čtyřmi prvními k propagaci Světové výstavy poštovních známek Praga 1962. Vyřtí návrhů mu prý svěřil jejich autor Václav Sivko. Tento faktický nesmysl nahradil samochválou: „Moje práce se prosadila sama.“ Ve skutečnosti to tak jednoduché

parádně vyřyl náročnou známku, avšak bez svého podpisu. Zavřel ji velmi pochvaloval a přisuzoval jiným rytcům. Právě tato – byť epizodní životopisná událost – znamenala existenční mezník. Rozhodla o profesionalitě mistra rydla. Před veřejností to však tajil. Naopak, používal tvrzení, že o jeho vstupu mezi tvůrce známek rozhodla komise (?), které prý Sivko vyhrožoval: „Bud Herčík, nebo známky nebudou!“

Ve skutečnosti se Josef Herčík stal obětavým spolupracovníkem. Od té doby plně využil nabízených možností a svými schopnostmi byl vzorem přesnosti a spolehlivosti, krátil termíny prací, uměle prodlužované ostatními rytci z důvodu honorářových. Následující vývoj naší

nebylo. Herčík usiloval o známkovou tvorbu již předtím, ale na ministerstvu spojů u editora známek Jaroslava Zavřela neuspěl. Pomohlo však Sivkovo vítězství v soutěži známek a Sivko požádal ministra, aby se autorem rytin stal jeho přítel Herčík. Následně Herčíkovi formálně zadali ještě čtyři rytiny – a tím u známek skončil. Shodou okolností jen na krátkou dobu. Když jsem nastoupil do útvaru známkové tvorby (1963), neznalý konkurenčních „bojů“ a zákulisí při zadávání emisí, zcela přirozeně jsem pokračoval ve spolupráci se všemi dostupnými rytci bez rozdílu, tedy i s Herčíkem. Ale i k trvalému prosazení u Zavřela jsme použili listi: Herčík

známky díky ocelorytině (také zásluhou Herčíka) nabízí něco víc než graficko-řemeslnou techniku a artistní dovednost. Příkladem netradičního a zcela originálního pojetí rytiny byla emise „Výročí kulturních osobností“ (1972) podle návrhů Albína Brunovského. Připomíná osobitě přetlumočení i v cyklech jeho drobné grafiky.

Jinak tentýž Herčík v dobách Pražského jara a srpnové okupace ještě žádnému „času životopisných proměn“ nepodléhal. Tenkrát bydlel na rohu Melantrichovy ulice. Z balkónu bytu jsme v srpnu 1968 házeli na tanky vajíčka a shnilé brambory. Herčík protestoval i tvorbou. Například s enormním zájmem přijal nabídnutou zakáz-

ku rytecky přetlumočit obraz Františka Muziky „Velké rekviem“, reagující na hrůzy nacistické okupace (1944). Znáмка se symbolickým námětem vyšla v sérii „Umění“ 1969 jako tragické podobenství proti vpádu tankových armád. Kdo o tom kromě profesora Muziky věděl? Tím spíš je těžko pochopitelné, proč se Herčík rozhodl opět změnit svůj životopis – tak úzkostlivě se vymykající veškeré minulosti?

Udělal to s ohledem na nové časy nastávající éry normalizace. Byla to okamžitá proměna mistra rydla. Slouží režimu v rozměrech neočekávaných a s přesvědčením. Třeba v případě „nápravy“, které se ujmá (když většina rytců odmítla) po diplomatickém protestu sovětského velvyslance proti údajně kontrarevoluční známce Karla Svobinského s lidskou podobiznou Lenina (1970). Ochoťno rýje dodatečnou kompromisní známku s plakáťtým vyobrazením V. I. Lenina.

Celé další úsilí Herčíka směřovalo k jedinému cíli – udělení Řádu práce a titulu národní umělec. Za tímto účelem organizují jeho přátelé z aparátu strany „podpůrnou“ akci, do které byl již od roku 1985 zapojen sekretariát Miloše Jakeše i Jakeš osobně. A jelikož ani kultura neoplývala nadbytkem řádů, byla Herčíkovi udělena cena za „společensky angažovanou tvorbu“, a to za rytecké provedení známek k XVII. sjezdu KSČ. S tím se neuspokojil. Zakročilo Rudé právo v osobě Jaroslava Kojzara, známého pisatele článků o rodině Václava Havla, chartistech a jiných živlech. Kojzar tentokrát oslavil Herčíka. Dále „zasahuje“ největší Herčíkova opora a spojenec, jakého bylo vůbec možné pro sebe získat – generální tajemník KSČ Miloš Jakeš. Osobní Jakešův dopis novému ministru spojuj z 28. ledna 1988 důrazně požadoval ocenit zasloužilého rytce při nejbližší vhodné příležitosti. Aby nevznikly pochybnosti, dodal: „Žádám Tě, abys mne o zvoleném postupu informoval.“ (Předešlý ministr v rámci své maximální pravomoci udělil Herčíkovi nejvyšší resortní vyznamenání „za zásluhy o budování spoju.“)

Takových příkladů bylo víc. Například uměle udržované priority Herčíkova postavení, zvláště mezi ostatními rytci. Nikdo z nich

nebyl tak angažovaný a neměl monopol na emise s politicko-tematickou (za dvacet let vyryl na 70 „politických“ známek z celkem 132 těchto vydaných). Nebo „nařízená“ přednost a rychlost, s jakou

Odeon musel vydat monografii o Herčíkovi (i ta byla plagiátem – viz Ateliér 20/1988). Kdo z ostatních rytců se jí za svého života dočkal? Nebo mocensky udělená cena za rytiny roku 1987 v rozporu s vyhodnocením poroty atd. Herčíka totiž – pod záštitou strany – po dvaceti letech nepřetržitého působení v komisi známkové tvorby (v rozporu s předpisy a protežován z ÚV KSČ) vystřídala generace mladších umělců. Ti se bránili pomluvám výzvou: „chceme dobrou spolupráci“ – o pochybných a spekulativních praktikách bývalého člena komise.

Nikdo ji neotiskl. Naopak Květy publikovaly Herčíkovo vlastní vyznání: „Proto jsme všichni na setkání s tvůrčími svazy uvítali slova generálního tajemníka Miloše Jakeše: „Přestavba se v plné míře týká oblasti kultury a umění...“. Když tato jasná slova naplníme skutečností, vrátí se i výtvarná a rytecká úroveň naší známky – společenskopolitické vizitky – na světovou špičku.“ Dokud byl členem komise on, nebylo o tom pochybností.

Po listopadu 1989 se Josef Herčík obratem mění a doplňuje i svůj životopis o dříve „utajované“ skutečnosti. O tom, jak se v rodném městě podílel na výstavbě zbrojovky jako stavitelský praktikant a kreslil plány pro výrobu válečných i loveckých zbraní. Také si otevřel nástrojářskou živnost (podnikal do roku 1948) a zdobil náramky a tabatěrky pro tehdejší filmové hvězdy. Na uměleckou školu se nedostal. Zdůvodnil to: „Největší roli sehrál buržoasní původ mé manželky.“

Do rejstříku jeho polistopadové popularity významně přispěla, aniž by si toho byla vědoma, Madla Vaculíková v publikaci „Drahý pane Kolář...“, což byl soubor listů, které posílala Jiřimu Kolářovi z Prahy do Paříže. Zaujalo ji vyprávění rytce známek Herčíka ráno 5. dubna 1992 v pořadu „A léta běží“, aniž by tušila, že naslouchala líčení vymyšlených osudů. Popsala je na téměř jedné straně: „Herčík pracuje od rána do večera, v sobotu i v neděli, tak moc ho práce těší,“ atd. Lepší „kádrový“ posudek pro překonání

své komunistické minulosti, než od mluvčí Občanského fóra a manželky disidenta Ludvíka Vaculíka, si Herčík pro další změnu svého životopisu nemohl přát.

Důkazům jeho spolehlivosti podlehl i redakce Rozhlasové stanice Svobodná Evropa, která „věnovala tomuto muži téměř hodinu vysílacího času (9. 5. 1997)“, jak o tom napsal šéfredaktor Kritické přílohy Revolver Revue Viktor Karlík v textu Rytcův monolog: „Josef Herčík je nepochybně znamenitý rytec, horší je to patrně s jeho schopností rozpoznat, kde začíná prostituce... Nezasvěcený posluchač neměl šanci vytušit, že hovoří člověk, který se kromě opravdu vynikajících známek podílel také na celé řadě těch, jimiž komunistický režim... připomínal své úspěchy, atd. Herčík se sice

zmínil, že „musel vstoupit do strany, kvůli těm poštovním známkám“ (tuhle lež dosud nikdo nevyvrátil), ale hned dodal, že „v roce 1989 to demonstrativně složil a byl zvolen do akčního výboru výtvarných umělců.“ Rytcův monolog pokračuje dalšími výmysly: „Podotkl i cosi o bohu a církvi („Já chodím do kostela jen proto, abych se tam myšlenkově srovnal; sednu si a dívám se“).... Jinde konstatoval, že se cítí „obětí tržního hospodářství“ a zamyslel se i nad otázkou, kdy vzniká opravdové dílo: „když... potřebujete peníze, abyste uživil rodinu, to není dílo, i když dobře namalované“. K čemu by prospělo zveřejnění Herčíkových honorářů, které si sám v komisi navrhoval? Ani on nebyl jediný, komu postačily k postavení domu s výhledem na Prahu. „Škoda“, pokračuje V. Karlík, „že se redaktor ve vhodnou chvíli třeba nezeptal: Jakým způsobem vznikala v roce 1977 známka Dr. Gustáv Husák? Pracoval jste podle fotografie nebo s živým modelem? Byl pan prezident se svým portrétem spokojený? Jaké bylo předávání titulu zasloužilý umělec v roce 1982? A co tzv. Anticharta – není také váš podpis v Rudém právu 31. 1. 1977 zfalšovaný? Ceníte si více svých předlistopadových, nebo polistopadových známek? Předpokládal bych, že připraví-li redaktor na stanici typu Svobodná Evropa rozsáhlý medailón tak rozporuplné postavě, jakou je Josef Herčík, ví, co dělá – rytcův monolog však ničemu takovému nenasvědčoval.“

V životopisech jsou také udělená uznání a ceny. Ve skutečnosti byly udělovány poštovními správám za nejzdařilejší emisní počiny. Obvykle je přejímali velvyslanci a ministr spoju je symbolicky přenášel na autory oceněných známek. V jiných státech tomu tak nebylo.

Výjimečností, která Josefa Herčíka ještě v roce 1990 a později motivovala, byla trestní oznámení, která podal

v Praze a Bratislavě na své bývalé kolegy: Jana Solpěru a Rostislava Vaňka, Ivana Schurmanna a Milana Jankovského. A když neuspěl, mj. zažaloval Josefa Sasku na ochranu osobnosti.

Časy se změnily, ale Herčík se nemění, jen soudí, že odvaha platí v každé době. Organizuje pranýřování členů komise a pracovníků vydavatele. Stávají se mu nepohodlnými svědky nedávné minulosti. Aby se stal opět protagonistou známek s novým obsahem, zkouší jinou metodu; různým organizacím přímo nabídne hotový návrh známky a žádá, aby jeho vydání na ministerstvu spoju vyžadovaly. Pokud výtvarný návrh není ještě zpracován, požaduje se jeho autorství od Josefa Herčíka. Nevyšlo to u známky k návštěvě papeže, k výročí J.

A. Komenského, na paměť Milady Horákové či připomenutí Sokola. Případ známky s prezidentem Václavem Havlem je dobře znám (viz článek „Jak lze oklamat (nejen) prezidenta“, Lidové noviny 9. 2. 2008).

A tak manipulátor svého osudu, jinak mírný a mezi přáteli oblíbený Pepa Herčík, téměř do konce svého života úspěšně přizpůsoboval své podoby ve všech svých životopisných hrátkách, které se staly i nestaly. Přesto on, kterého známky již nežívaly, donekdva úspěšný podnikatel a vlastník soukromé a prosperující 1. České grafické společnosti

k tisku cenných papírů, se dočkal jedinečného uznání. V rozhovoru s autorem reportáže, nazvané Herčík proslavil českou známku, zůstává historicky „jednou z nejvýznamnějších osobností české známkové tvorby“, která soudí, že soudobé známce „chybí rozlet, současní rytci jako by se báli vložit do známek i více svoji tvůrčí invence. Známky se stávají jen výhradně užitou grafikou, která má daleko do uměleckého díla.“ (viz magazín Blesk č. 15, 16. dubna 1999). Herčíka potěšil, možná i proto, že se podobná média příliš nenamáhají vysvětlení rozporu mezi tím, co publikují a skutečností.

Obšírné líčím osobní vztah, protože z toho, jak se domnívám, jsou zřejmé tři věci. Předně, že Herčík byl opravdu člověk osudově posedlý svou prací. Za druhé, že byl vlastně tak trochu vynikající samouk, vlečen okolnostmi však často bezradný. Za třetí připomenutí jeho poslední vzkaz pro mne – jakési ruky podání. Proto prosím čtenáře: naleznete si čas na přemýšlení a společně se všemi aktéry příběhu se pokuste Josefu Herčíkovi odpustit. Zaslouží si to.

Rudolf Fischer

Aj do nových priestorov prilákal tisíce návštevníkov

Viac ako 11 500 spokojných zberateľov poštových známok, mincí, drahých kameňov, pohľadníc a ďalších predmetov zberateľského záujmu sa zišlo od štvrtka 3. do soboty 5. septembra 2009 na veľtrhu Sběratel, ktorý sa konal na pražskom výstavisku PVA Letňany. Svoju ponuku tu predstavilo viac ako 240 vystavovateľov z celého sveta, čo bolo o 10 % viac ako v minulom roku.

Návštevníci si mohli zakúpiť napríklad známku s vôňou čokolády, známku ozdobenú krištálmi Swarovski alebo mincu, ktorú keď jej majiteľ trie, vonia ako kokos. Vi-

O veľtrhu tiež prejavili veľký záujem médiá. Reportáž z veľtrhu Sběratel sa objavila v hlavných večerných správach TV Nova, v prestížnej ekonomickej relácii televízie Z1, v Snídaní s Novou a informácie boli aj v ďalších denníkoch a týždenníkoch.

Budúci ročník veľtrhu Sběratel sa uskutoční v termíne **2. - 4. septembra 2010** opäť na výstavisku PVA Letňany. Informácie a obrazové spravodajstvo nájdete na www.sberatel.info.

-ji-

dieť bola tiež známka s Arnoldom Schwarzeneggerom, ktorá bola na plagáte k tohtoročnému veľtrhu Sběratel, alebo unikátny zberateľský kúsok – raritná akcia skrachovaného refazca reštaurácií Planet Hollywood, kde je vedľa Arnolda Schwarzeneggera podpísaná Demi Moorová, Sylvester Stallone a Bruce Willis. Na Sběrateli bolo rovnako možné výhodne kúpiť investičné mince, zlato a drahé kamene, alebo si nechať zadarmo oceniť od prítomných nezávislých znalcov vlastné prinesené známky, mince či telefonné karty.

HLASY A OHLASY

Poznámka k príležitostným pečiatkam k prvému výročiu SNP

So záujmom som privítal príspevok R. Klímu „SNP vo filatelii“ v Zbierateľovi č. 9 z roku 2009, v ktorom sa autor venuje aj príležitostným poštovým pečiatkam k 1. výročiu SNP. Autor v ňom konštatuje: „Pečiatok je známych päť rôznych (rozlíšených podľa vzájomnej polohy písmen a čísiel).“ Pravdepodobne vychádzal z príspevku Otta Bartoňa a Ladislava Novotného „Falošné, či nie?“ uverejneného vo FILATELII č. 7 z roku 1980. Oni uvádzajú päť odlišných poštových pečiatok a v závere konštatujú, že falošné pečiatky nepoznajú.

Asi mu unikol článok vo Filatelii č. 3 ešte z roku 1987, v ktorom ja a môj syn opisujeme Partizánsky hárček s odtlačkami pečiatky (obr. 1), ktorá sa odlišuje od

dovtedy známych piatich typov. Tiež zrejme nevedel, že na XXV. dňoch filatelie Slovenska v Banskej Bystrici som v referáte „Príležitostné a propagačné pečiatky pošty Banská Bystrica“, uverejnenom v katalógu z týchto dní (str. 86 – 88), opísal tieto i falošnú pečiátku.

Predpokladám, že je viac filatelistov, ktorí nepoznajú existenciu falošnej príležitostnej pečiatky. Preto si dovoľím uverejniť porovnanie odtlačkov známych príležitostných poštových pečiatok s touto falošnou pečiatkou. Dá

sa tvrdiť, že falošná pečiátka je podobná pečiatke 5. typu pri obyčajnom porovnaní písmen, ale nie čísiel.

Podrobnejším porovnaním poštovej pečiatky typu 5 s prekreslenou falošnou pečiatkou (obr. 2) vidieť tieto značné odlišnosti, a preto sa falošná pečiátka nedá pomýliť s poštovou pečiatkou typu 5:

- Medzi dátumami „29. VIII. 1944“ a „29. VIII. 1945“ vo falošnej pečiatke je síce vynechaná medzera, avšak chýba medzi nimi pomlčka, ktorá je vo všetkých typoch 1 až 5.
- Všetky číslice „4“ sa veľmi odlišujú od takýchto číslic v typoch 1 až 5, v ktorých sú rovnaké. Všetky typy 1 až 5 majú „štvorky“ s krátkymi nožičkami 1,5 mm. Ich nožička pokračuje ďalej nad vodorovnou čiarkou len o 0,5 mm (obr. 3).
- Falošná pečiátka má „štvorky“ s nožičkami dlhými 2,7 mm. Z toho nad vodorovnou čiarkou pokračuje nožička takmer až po výšku šikmej čiarky (obr. 4).
- Hvezdička v dolnej časti falošnej pečiatky je menšia ako v hornej časti.

Tieto rozdiely hovoria jednoznačne, že ide o falošnú pečiátku zhotovenú na opečiatkovanie Partizánskych hárčkov s cieľom zvýšiť ich cenu. S tým sa stotožnil lektor nášho článku z roku 1987 Miroslav Bachratý a aj Otto Bartoň, autor článku z roku 1980, ktorým som požičal tento opečiatkovaný hárček.

Pokiaľ viem, zatiaľ sa nikto „nepochváli“ s Partizánskym hárčekom s takouto alebo inou falošnou pečiatkou.

Budem rád, ak tento môj príspevok podnieti zberateľov, ktorí vlastnia opečiatkované hárčky, aby porovnali pečiatky na nich s tu uverejnenými. Možno sa nájdu aj ďalšie hárčky s touto inou pečiatkou. Teším sa, že mi to oznámia na adrese: Ing. Ján Maniaček, Dlhá 56, 949 01 Nitra, tel. 037/733 5060, mob. 0907 340 929. Ozvaným vopred ďakujem

Ing. Ján Maniaček st.

AUKCIE • BURZY STRETNUTIA

Kalendár podujatí s uvedením ich názvu, miesta a termínu konania, prípadne ďalšími informáciami, je zostavený podľa podkladov, ktoré redakcii poskytli usporiadatelia podujatia. Za obsah a znenie informácií redakcia neručí.

KLUBOVÉ STRETNUTIA

■ **BANSKÁ BYSTRICA** - FILATELIA • Dom slovenského misijného hnutia, Skuteckého 4 • Každú druhú nedeľu v mesiaci od 9.00 do 11.00 hod. ■ **BANSKÁ BYSTRICA** - NUMIZMATIKA, NOTAFILIA • Skuteckého 36 • Každý posledný pondelok v mesiaci od 16.00 do 17.00 hod. ■ **BRATISLAVA** - FILATELIA, NUMIZMATIKA, FILOKARTIA, TELEFÓNNE KARTY • Dobroviečova ulica 14 (Suvorovov internát) • Každú nedeľu od 8.00 do 12.00 hod. ■ **KEŽMAROK** - FILATELIA • Klub dôchodcov, ul. Martina Lányiho 1 • Každú prvú nedeľu v mesiaci od 9.00 do 12.00 hod. ■ **KOŠICE** - FILATELIA, TELEFÓNNE KARTY • Železničná stanica, veľká zasaďačka • Každú nedeľu od 9.00 hod. okrem sviatkov (júl, august možnosť zmeny termínov) ■ **KOŠICE** - NUMIZMATIKA, NOTAFILIA • Východoslovenské múzeum, Hviezdoslavova 3 • Každú nedeľu od 9.00 do 12.00 hod. ■ **LEVICE** - FILATELIA, FILOKARTIA, TELEFÓNNE KARTY • Každú druhú a štvrtú nedeľu v mesiaci od 9.00 do 12.00 hod. • CK Junior, Sládkovičova ulica ■ **LUČENEC** - NUMIZMATIKA, NOTAFILIA, TELEFÓNNE KARTY a iné • Bufet Malá ryba, L. Štúra 6 (pri Lekárni) • 1. a 3. nedeľa v mesiaci od 9.00 do 12.00 hod. ■ **MALACKY** - FILATELIA, každý posledný štvrtok v mesiaci okrem júla, augusta a decembra od 17.00 do 18.00 hod., prístavba Mestského úradu, Radlinského 2751/1, I. posch., č. 112 ■ **MARTIN** - FILATELIA • Výmenné schôdzky v DO Strojár, Vajanského nám. 2 • Každý pondelok od 18.00 hod. ■ **MARTIN** - NUMIZMATIKA • Penzión Čierna pani I • Každý štvrtok od 16.00 do 17.00 hod. ■ **MICHALOVCE** - FILATELIA • Dom Matice slovenskej, Masarykova 42 • druhý pondelok v mesiaci o 17.00 hod. (okrem júla a augusta) ■ **NITRA** - FILATELIA • Akadémia vzdelávania, Sládkovičova 7 (za poštou Nitra 1) • Každú prvú nedeľu v mesiaci od 8.00 do 12.00 hod. I Dom Matice slovenskej, Dolnočermánska 737 • Párne utorky od 15.00 do 17.00 hod. • Stoly a vstup na oboch miestach bezplatne ■ **NOVÉ MESTO nad Váhom** - FILATELIA • Mestské kultúrne stredisko • Každý štvrtok od 18.00 hod. ■ **NOVÉ ZÁMKY** - FILATELIA • Klub dôchodcov na Podzámskej ulici • Každú druhú a štvrtú nedeľu v mesiaci od 9.00 do 12.00 hod. ■ **PIEŠŤANY** - FILATELIA, NUMIZMATIKA • Centrum voľného času Ahoj, Teplická ul. 83 • Každú nedeľu od 8.30 do 10.30 hod. ■ **POPRAD** - FILATELIA • Každá prvá a tretia streda v mesiaci od 16.00 do 18.00 hod. v zasaďačke pošty Poprad 2 (pri stanici ŽSR) na 2. posch. ■ **PREŠOV** - FILATELIA • Posádkový klub, Mukačevská 20, Sídliisko III • Každý štvrtok od 16.00 do 19.00 hod. a každú nedeľu od 10.00 do 12.00 hod. ■ **PRIEVIDZA** - FILATELIA • Stretnutia spojené s výmenou materiálu • Dom kultúry • Kultúrne a spoločenské stredisko • Každý pondelok od 17.00 do 19.00 hod. ■ **PRIEVIDZA** - NUMIZMATIKA • Stretnutia spojené s výmenou numizmatického materiálu • Dom kultúry • Kultúrne a spoločenské stredisko • Každá prvá streda v mesiaci od 16.00 do 18.00 hod. ■ **RUŽOMBEROK** - FILATELIA • Liptovské múzeum • Každý druhý a štvrtý štvrtok v mesiaci (okrem prázdnin) - október až

marec od 17.00 hod., apríl až september od 18.00 hod. ■ **SPIŠSKÁ NOVÁ VES** - FILATELIA • klubové stretnutia Centrum voľného času ADAM, Levočská 14 • každý párný týždeň vo štvrtok o 16.00 hod., okrem júl-august ■ **TRENCÍN** - FILATELIA • Kultúrne centrum Dlhé Hony, ul.28. októbra 2/1168 • Každú nedeľu v mesiaci od 9.00 do 11.30 hod. okrem Veľkej noci a Vianoc. V auguste 2-týždňová dovolenka ■ **TRENCÍN** - NUMIZMATIKA • Stretnutia spojené s výmenou v Dome armády • Každý tretí štvrtok v mesiaci od 16.00 hod. (okrem veľkých prázdnin) ■ **TRNAVA** - KF Trnava • Zborová sieň ECAV (vedľa ev. kostola), Nám. SNP • Každý štvrtok od 16.00 do 17.00 hod. ■ **VRANOV n / Toplou** - VŠETKY ZBERATELSKÉ ODBORY • Vináreň Tibava, Duklianskych hrdinov 1235 • Každú prvú nedeľu po 15. v mesiaci od 10.00 do 12.00 hod. okrem prázdnin a sviatkov • Kontakt: ☎ 0905 547 950, 0911 547 950 ■ **ŽILINA** KF Žilina • Dom Matice slovenskej, Hollého 11 • Každú nedeľu od 9.00 do 12.00 hod. ■

REGIONÁLNE PODUJATIA

➤ 3. október 2009 BRATISLAVA

MEDZINÁRODNÉ VÝMENNÉ STRETNUTIE ZBERATELOV, mince, pohľadnice, bankovky, odznaky, vyznamenania, TK, etikety, vreckové kalendáre, pivočné suveníry, modely. Stredisko kultúry BNM, Vajnorská 21, 8.00 – 15.00 hod. ☎ 02/4437 3763, 4437 2620, www.skvajnorska.sk

➤ 4. október 2009 ŽILINA

MEDZINÁRODNÉ HOBBY STRETNUTIE, všetky zberateľské odbory, INGELO, Bytčická 16, od 7.00 hod. ☎ 041/421 2977, 0904 526 563, www.antikam.sk

➤ 17. október 2009 POPRAD

PODTATRANSKÁ FILATELISTICKÁ BURZA, Stredná združená škola, Okružná ul., od 7.00 do 12.00 hod. Info: Jozef Rančák, Štúrova 126/5, 058 01 Poprad, ☎ 0907 949 956.

➤ 17. október 2009 PREŠOV

BURZA ZBERATELOV, Posádkový klub, Mukačevská 20, sídl. 3, 8.00 – 12.00 hod., info: Ing. L. Vajčovec, Cintorínska 3, 080 06 Prešov, ☎ 051/ 776 4730, 0918 493 286, mail: lubova@pobox.sk

➤ 18. október 2009 NITRA

HOBBY STRETNUTIE ZBERATELOV RÔZNYCH ODBOROV, Internát SPÚ Mladost na Štúrovej ul. (za bývalými mlynnami pri rieke). ☎ 037/6528 311, 037/7331 647 od 19.00 do 20.00 hod.

➤ 31. október 2009 TRENCÍN

BURZA STAROŽITNOSTÍ A ZBERATELSKÝCH PREDMETOV, EXPO CENTER, a.s., Pod sokolicami 43, 7.00 – 12.00 hod., info: ☎ 032/ 651 52 03, 0905 267 519, www.antikmedia.sk

➤ 7. november 2009 BRATISLAVA

VÝMENNÉ STRETNUTIE ZBERATELOV, mince, pohľadnice, bankovky, odznaky, vyznamenania, TK, etikety, vreckové kalendáre, pivočné suveníry. Stredisko kultúry BNM, Vajnorská 21, 8.00 – 12.00 hod. Info: Jozef Morávek, ☎ 0903 474 897, e-mail: mince.znamky@azet.sk

➤ 7. november 2009 ILAVA

BURZA ZBERATELOV VŠETKÝCH ODBOROV, mince, pohľadnice, bankovky, známky, odznaky, vyznamenania, TK, etikety, vreckové kalendáre, pivočné suveníry, obrazy, sklo, porcelán

Dom kultúry, od 7.00 do 12.00 hod. Info: ☎ 042/ 44555 70-72, 0902 327 655

➤ 8. november 2009 TRENČÍN

TRADIČNÁ CELOSLOVENSKÁ FILATELISTICKÁ BURZA, kultúrne centrum (Nákupné stredisko Družba 1. posch.), Soblahovská 4. Od 8.00 do 13.00 hod.

➤ 15. november 2009 ŽILINA

MEDZINÁRODNÉ HOBBY STRETNUTIE, filatelia, filokartia, numizmatika, INGEO, Bytčická 16, od 7.00 hod. ☎ 041/421 2977, 0904 526 563, www.antikkam.sk

➤ 28. november 2009 RUŽOMBEROK

STRETNUTIE ZBERATELOV - BURZA v Gymnáziu sv. Andreja poriada KF 53-02.

➤ 28. november 2009 TRENČÍN

BURZA STAROŽITNOSTÍ A ZBERATELSKÝCH PREDMETOV, EXPO CENTER, a.s., Pod sokolicami 43, 7.00 – 12.00 hod., info: ☎ 032/ 651 52 03, 0905 267 519, www.antikmedia.sk

INZERCA

■ **FILATELIA CLUB Dolný Ohaj** (okr. NZ) – výmena známok ☎ 0907 777 165, e-mail: ohaj@post.sk, www.filateliacub.host.sk Z-264

■ **HLADÁM** obálky slovenských firiem s priamo natlačenou „R-nálepku“, ponúkate aj jednotlivé kusy. ☎ 0908 94 33 35. Z-266

■ **KÚPIM** staré pohľadnice Humenné (Homonna) a okolie, Nové Mesto n/Váhom (Vágujhely) a okolie. Peter Kolesár, M.R. Štefánika 26, 915 01 Nové Mesto n/Váhom. e-mail: kolesar.peter@post.sk, ☎ 0908 420 530 Z-267

■ **KÚPIM** alebo **VYMENÍM** staré pohľadnice a fotografie Trnavy (Nagyszombat, Tyrnau) a blízkeho okolia. ☎ 0905 965 523, info@dredos.sk Z-268

■ **KÚPIM** prvú známku sveta (Black Penny). Ponuky na ☎ 0907 891455 alebo na marian_kovac@post.sk sken s opisom Z-269

■ **PREDÁM** známky a celiny šport ZSSR a Poľsko (staršie) a LOH celý svet. ☎ 036/622 7340 Z-270

■ **PREDÁM** nepoužitú špec. ochrannú pevnú škafuľu (spodnú s výklop. stranou a vrchnú) na filat. exponát, potiahnutú látkou, poctivá remeselnícka práca (12 eur + R-poštovné). Obrázok a rozmery zašlem e-mailom. ☎ 0908/14 65 59 alebo domena-eu@post.sk Z-271

■ **KÚPIM** použité, nepoškodené slovenské TK, dobíjacie kupóny, prepaid-karty a pod., na ktorých su už duálne spoločne vyznačené slovenské koruny aj eurá. ☎ 0908/14 65 59 alebo domena-eu@post.sk Z-272

■ **DOPLNÍM** Uhorsko, Maďarsko do r. 2000. **PREDÁM** aj kompletné zbierky (★★, ☉) týchto krajín. ☎ 047/ 4326637, 0910 551044 Z-273

■ **KÚPIM** listiny s natlačenými, alebo nalepenými kolkami i také, ktoré boli vyradené zo súdnych, obecných a iných archívov. Mám záujem hlavne o listiny z územia Slovenska z rokov 1938-1953. Dušan Evinic, Poľská 4, 040 01 Košice e-mail: dusan.evinic@mail.t-com.sk Z-274

■ **DOPLNÍM** vydania k OH-2008 (Čína a ostatný svet, zn.čč, TL), ako aj EUROPA/CEPT 1993-2009 (zn. ★★, TL, zošitky)

rôznych štátov podľa chybenky, e-mail: travelers@atlas.sk Z-275

■ **HLADÁM** odznaky Výstup na Rysy 1959, 1960/II, 1968/II, 1988/1. Anton Pašteka, Bernolákova 2423/24, 901 01 Malacky, ☎ 034/772 3616 Z-276

■ **HLADÁM** © hárčeky ČSR H2273-75, 2671, 2545-48, 2808, 2704 oba, 2795+2797, 2860, 2864-65 oba, 2859, 2671. Slovenské tlač 15PtB, 20, 21PtA, 23, 26, 28PtB, 33PtB výmenou za © Švajčiarsko, Nemecko a ★ Austráliu a KÚPIM na dobierku katalóg ČSR+ČR+SR špeciál do konca roka 2008. Ivan Roudenský, Poste restante 062 01 Starý Smokovec Z-277

■ **DOPLNÍM** vašu zbierku ★★ známok Španielska, Monaka, Vatikánu, Francúzska a Maďarska z rokov 1960-2005. Chybenka podľa katalógu Michel. ☎ 052/452 4871 Z-278

■ **PREDÁM** tel. karty Slovenska a zápalkové škafuľky. M. Halász, Ovručská 12, 040 22 Košice e-mail: mihal@centrum.cz Z-279

■ **PREDÁM, KÚPIM** alebo **VYMENÍM** pamätne 2-eurové mince všetkých štátov eurozóny v kvalite 0/0, PP a úložný materiál. e-mail mstrbirnsky@r3.robnernet.sk tel: 0905 403 408 Z-280

■ **PREDÁM** nemecké kolónie, bohatý výber, aj iné európske štáty a pohľadnice. Podrobne na www.filatelia-znamka.sk. Ing. M. Blahuta, J. Stanislava 5, 84105 Bratislava, ☎ 0910 22 21 35 Z-281

■ **PREDÁM** komplet prvých desať ročníkov (1995 – 2004) mesačníka Zberateľ. Cena 130 eur ☎ 0908 027 603, 056 64 244 71 Z-282

■ **KÚPIM** za dvojnásobok alebo **VYMENÍM** (z lokality Zemplín) tieto turistické známky: č.23 - Žiarska chata do r. 2005, č.93 - (nie 96) Východná vysoká, č.94 - Jahňací štít do r. 2006, č.97 - Slavkovský štít do r. 2006, č.98 - Predné Solisko do r. 2006, č.157 - Vikolinec - dedičstvo (s makncom na e), Výročné 2004: Hody Rajce Teplice, Vydra Čierny Balog, 70 rokov Bilikovej chaty, VIII. roč. Country folk fest Liptovský Hrádok (nie country), Športovo- zábavný deň – Víťaz; Výročné 2008 20 rokov N. P. Malá Fatra, Putovná 2004 Terchová. ☎ 0908 027 603, 056/64 244 71 Z-283

■ **KÚPIM** R-nálepky s poradovým číslom 1 alebo výmením za zberateľský materiál. Ladislav Iván, Malé Domky 12, 034 01 Ružomberok ☎ 044/ 432 8189, e-mail: lacoivan@naex.sk Z-284

■ **VYMENÍM** za odznaky, mince, bankovky alebo predám vzácné pivoové etikety zaniknutého košického pivovaru BAUERNEBL rôzne druhy a viac kusov. ☎ 055/ 623 4138, 0908 108 287. Z-285

■ **PREDÁM** zbierku 77 ks futbalových odznakov SLOVAN Bratislava z r. 1919-1999. Slov. numizmatická spoločnosť, Hlavná 68, 040 01 Košice, ☎ 055/678 7054 večer. Z-286

■ **KÚPIM** akékoľvek doklady pošty s pečiatkou Boleráz, príp. Bélaház. ☎ 0907 891455 Z-287

■ **KÚPIM** ★★ slovenské automatové známky z roku 2005, AT 1/19, AT 1/20 prichter@pobox.sk ☎ 0903 671 851 Z-288

■ **KTO DOPLNÍ ZSSR** do roku 1991. KÚPIM známky s motívom amerických prezidentov ☎ 0911 283349 Z-289

■ **PREDÁM** časopisy FILATELIE roč. 1962-72, 1962-64 viazať. ☎ 0902 304 768 Z-290

■ **PREDÁM** partiu zn. ★★, ☉, ☼, ☼, Čs., Slov., ČaM, Európa, svet, jednotl. i kpl. série, motívy, R-prov. a iné zaujím. v kat. hodn. vyše 500 € za 80 €. ☎ 02/5443 5590 Z-291

www.postoveznamky.sk

aktuálne burzy, výstavy, aukcie a iné podujatia, najnovšie poštové známky, odborné články + možnosť upozorňovania na blížiacu sa burzu a ďalšie podujatia

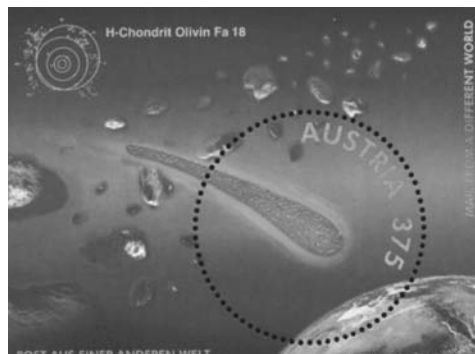
www.postoveznamky.sk

OKTÓBROVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Zberateľské materiály a pomôcky ponúkané v tejto rubrike možno zakúpiť v predajni ZBERATEĽ alebo ich objednať písomne, e-mailom, prípadne aj telefonicky (➔ pozri informácie na 2.strane) **Novozaradené položky sú zvýraznené.**

ZNÁMKY / HÁRČEKY / BLOKY - rôzne námety ★★

	€/ Sk
Afganistan 1968, Archeológia, 1037-1038	0,99 / 30,-
Afganistan 1969, Turizmus, 1048-1050	1,86 / 56,-
Afganistan 1969, Archeológia, 1051-1053	0,99 / 30,-
Afganistan 1969, Telekomunikácie - UIT, 1061-1062	0,86 / 26,-
Afganistan 1969, Fauna, 1063-1065	2,65 / 80,-
Afganistan 1969, Prvý výstup na Mesiac, 1066-1069	1,46 / 44,-
Argentína 1978, Vtáky, 1347-1351	6,50 / 195,-
Austrália 1999, Nový rok 2000 - hologram, 1868	1,33 / 40,-

Azerbajdžan 2009, Motýle, 2 zn.	1,49 / 45,-
Bielorusko 2009, Rok Zeme, H	1,82 / 55,-
Bielorusko 2009, 65. výr. oslobodenia, H	0,99 / 30,-
Bielorusko 2009, Kvety, 2 zn.	2,26 / 68,-
Filipíny 1981, Návšteva pápeža Jána Pavla II., Bl. 15	5,97 / 180,-
Filipíny 1992, Šachová olympiáda v Manile, Bl. 45	2,32 / 70,-
Gabun 1972, LOH Mníchov, Bl. 25	4,31 / 130,-
Gambia 1984, LOH Los Angeles, Bl. 8	3,30 / 100,-
Ghana 1966, MS vo futbale Anglicko, Bl. 22	22,50 / 677,-
Ghana 1969, Medz. rok ľudských práv, Bl. 35	2,49 / 75,-
Ghana 1988, LOH Soul, Bl. 131	5,31 / 160,-
Gibraltar 1989, 50 rokov voj. regimentu, Bl. 12	3,30 / 100,-
Gibraltar 1990, 150 rokov prvej známky, Bl. 15	2,98 / 90,-
Gibraltar 1986, 100 rokov prvej známky, Bl. 9	1,82 / 55,-
Horná Volta 1973, 10. výr. smrti J. F. Kennedyho, Bl. 16	3,30 / 100,-
Horná Volta 1973, 50 rokov Interpolu, Bl. 18	2,48 / 75,-

Irak 1984, S. Hussein, Bl. 38	3,98 / 120,-
Japonsko 1965, LOH Tokio, Bl. 73	3,98 / 120,-
Jordan 1969, Arabské kone, 698-700	8,63 / 260,-
Jordan 1969, Ovocie, 705-710	5,97 / 180,-

Jordánsko 1970, Šport, 780-785	7,27 / 220,-
Južná Afrika 1979, 100 r. vojny s kmeňom Zulu, Bl. 7	2,--- / 60,-
Laos 1963, Sto rokov Červeného kríža, Bl. 32	4,65 / 140,-
Litva 2009, Európa - Rok astronómie, 2 zn.	2,82 / 85,-
Maďarsko 2009, Ochrana polárnych oblastí, 4 zn.	4,20 / 126,-
Maroko 1974, Vzácné hist. predmety, 772-773	2,15 / 65,-
Maledívy 1967, MS vo futbale - Londýn, Bl. 6	5,31 / 160,-
Nepál 1981, Sto rokov známky, Bl. 2	1,99 / 60,-
Nikaragua 1962, Tropická flóra, 61-70	1,99 / 60,-
Nigéria 1983, Svetový rok komunikácií, 417-420	1,60 / 48,-
Nigéria 1983, Lov rýb, 421-424	1,80 / 54,-
Palau 1983, Vianoce, 24-28	2,72 / 82,-
Palau 1983, Vyloďenie kpt. Wilsona, 29-36	3,65 / 110,-
Pakistan 1979, Rok dieťaťa - detská kresba, Bl. 5	2,15 / 65,-
Papua New Guinea 1985, Ceremoniálne stavby, 492-495	2,15 / 65,-
Pitcairn 1981, Kráľovská svadba, 209-211	0,99 / 30,-
Pitcairn 2003, 22 rokov zásobovania loďami Blue Star, Bl. 32	4,15 / 125,-
Pitcairn 2004, Kráľovská fregata HMS Pitcairn, Bl. 35	4,50 / 135,-
Pitcairn 2007, WWF - chránené vtáky, 4 zn.	6,14 / 185,-
Poľsko 2009, Európa - Rok astronómie, 1 zn.	1,49 / 45,-
Rakúsko 2006, Kozmický prach na známke, Bl. 32	5,30 / 160,-
Rakúsko 2008, Kvet - Encián (vyšívaná známka), 2773	4,90 / 148,-
Rakúsko 2009, Rímske pamiatky (spoločné vydanie so Slovenskom)	1,80 / 54,-
Rusko 2009, N. V. Gogol - 200. výr. narodenia, 2 + H	2,82 / 85,-
Rusko 2009, A. S. Popov - 150. výr. narodenia, H	1,20 / 36,-
Rusko 2009, Zbrane, 4 zn.	2,19 / 66,-
Rusko 2009, Ladoborce, 4 zn.	2,19 / 66,-
Rusko 2009, Katarína I., H	1,99 / 60,-
Rusko 2009, Peter I., H	1,66 / 50,-
Rusko 2009, Európa - Rok astronómie, 1 zn.	0,60 / 18,-
Rusko 2009, Hydrometeorológia, 2 zn.	0,99 / 30,-

OKTÓBROVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Rwanda 1965, UIT - výrobie telekomunikácií, Bl. 4	2,65 / 80,-
Severný Jemen 1968, K. Adenauer, 734-736	7,50 / 226,-
Siera Leone 1988, Lode, Bl. 80	2,99 / 90,-
Slovinsko 2009, Záchrana polárnych oblastí, H	1,65 / 50,-
Srbsko 2009, Ochrana životného prostredia	
- polné hľadavce, 4 zn	4,15 / 125,-
Srbsko 2007, Šport - kone, 4 zn.	3,80 / 115,-
Srí Lanka 1973, Nástenné maľby, 433-436	3,58 / 108,-
Srí Lanka 1984, Kvety, Bl. 26	7,96 / 240,-
S. Tomé É Príncipe 1979, Kvety, Bl. 33	7,96 / 240,-
Sýria 1960, Medzinár. veltrh, Bl V3	2,32 / 70,-
Togo 1964, Kampaň na záchranu Núbijských	
pamiatok, Bl. 14	2,65 / 80,-
Togo 1967, 20 r. UNICEF - Deti a psi, Bl. 26	3,33 / 100,-
Togo 1967, 20 r. UNESCO - Hudobníci, Bl. 28	3,33 / 100,-
Togo 1967, 70 r. prvej známky, Bl. 31	2,65 / 80,-

Tuvalu 2000, WWF - Žraloky, 862-865	1,99 / 60,-
Ukrajina 2009, Ochrana ľadovcov, 2 zn.	2,15 / 65,-
Ukrajina 2009, Ochrana ľadovcov, PL (8+K)	8,13 / 245,-
Ukrajina 2009, N. V. Gogol - 200. výr. narodenia,	
H (2 zn.)	1,20 / 36,-
Ukrajina 2009, ZOO Kyjev, H	1,20 / 36,-
Ukrajina 2009, T. Ševčenko, 3 zn.	1,49 / 45,-
Vietnam 2008, Sladkovodné ryby, 3 zn.	2,15 / 65,-
Vietnam 2008, LOH Peking, 4 zn.	2,49 / 75,-

Západný Berlín

		€/Sk
603-606	300 rokov od zavedenia verejného osvetlenia	2,30/ 69,-
606-610	Listy, kvety a plody	2,50/ 75,-
612	125 rokov kamenného pútača v Berlíne	0,90/ 27,-
613	Vianoce 1979	0,70/ 21,-
616	100. výr. nar. geofyzika A. Wegenera	0,80/ 27,-
617-620	Letecká doprava (pre mládež)	2,60/ 78,-
621-623	Podpora športu	1,80/ 48,-
624	Nemecký deň katolíkov	0,50/ 15,-
629-632	Ohrozené poľné rastliny	2,50/ 75,-

637	200. výr. nar. básnika A. Arnima	0,50/ 15,-
638	200. výr. nar. básnika a prírodovedca A. Camissa	0,60/ 18,-
639	250. výr. nar. architekta K. P. Gontarda	0,50/ 15,-
640	200. výr. nar. staviteľa	0,60/ 18,-
641-644	Optické prístroje (pre mládež)	2,50/ 75,-
645-646	Podpora športu	1,70/ 51,-
647	150. výr. nar. sochára R. Begasa	0,40/ 12,-
648	Pruská výstava	0,40/ 12,-
649	Medzinárodná rozhlasová výstava (IFA)	0,80/ 24,-
650-653	Ohrozené lúčne a vodné rastliny	2,70/ 81,-
654	200. výr. nar. P. Beutha	0,40/ 12,-
655-657	Sochárstvo 20. storočia	1,70/ 51,-

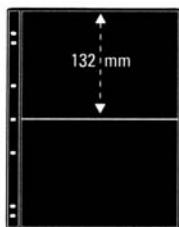
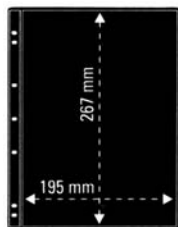
658	Vianoce 1981	0,70/ 21,-
------------	---------------------	-------------------

STÁLA PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Listy do krúžkového zakladača zn. PRINZ

z čiernej plastickej fólie s rôznym počtom riadkov (1 – 7), s celošírkovými priesvitnými okienkami na vkladanie poštových známok a s delenými okienkami na zasúvanie telefonných kariet a poštových lístkov.
Využitelná plocha 195 x 267 mm.

Cena za 1 ks ľubovoľného vyhotovenia 0,86 € / 26 Sk

KATALÓGY MICHEL

Nové: EURÓPA 2009

1 - Stredná Európa	52,- /1556,-
2 - Juhozápadná Európa	52,- /1556,-
3 - Južná Európa	52,- /1556,-
4 - Juhovýchodná Európa	52,- /1556,-
5 - Severná Európa	52,- /1556,-
6 - Západná Európa	52,- /1556,-
7 - Východná Európa	52,- /1556,-

Nové nepoužité: Európa 2008

1 - Stredná Európa	48,- /1446,-
--------------------	--------------

Použité: Európa 2007

1 - Stredná Európa	23,- /693,-
2 - Juhozápadná Európa	23,- /693,-
3 - Južná Európa	23,- /693,-
4 - Juhovýchodná Európa	23,- /693,-
5 - Severná Európa	23,- /693,-
6 - Západná Európa	23,- /693,-
7 - Východná Európa	23,- /693,-

Nemecko špeciál 2002

	16,- /482,-
--	-------------

Zámorie

2 - Karibik 2004	32,- /964,-
4 - Severná a východná Afrika 2005	33,- /994,-
6 - Južná a stredná Afrika 1998	16,- /482,-

Krúžkový zakladač s kazetou na albumové listy A 4 v euroobale

Albumové listy so známkami sú uložené prehľadne a bezpečne.

Povrch je z hnedej plastickej fólie

Krúžkový zakladač 9,46 € / 285 Sk

Kazeta 9,79 € / 295 Sk

Cena za komplet 18,25 € / 550 Sk

Názov krajiny (samolepka) 0,82 € / 25 Sk

NOVINKY

Celofarebný špecializovaný katalóg
SLOVENSKO 1993-2008. 224 strán, všetky vydania
oficiálneho vydavateľa poštových cien Slovenska
a ďalších predmetov zberateľského záujmu
á 13,90 € / 419,- Sk

ZBERATEĽ: SLOVENSKO 1939 – 1945,
celofarebný, ceny v eurách 1,60 €

ZBERATEĽ: Cenník ČSR 1945 – 1992 0,50 €

Perové dosky

Originál Schaubek (modré, vínočervené)
– použité, zachovalé á 28,54 € / 860,- Sk
Bez nápisu Schaubek (modré, vínočervené,
zelené, čierne) – nové á 21,57 € / 650,- Sk

Dr. U. Ferchenbauer: Österreich 1850-1918,
6. vydanie, 2000 150,-/4519,-

STÁLA PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Katalógy

Špecializované netto katalógy ZBERATEĽ – SLOVENSKO

(známky, celiny, FDC, COB, CDV, NL, ZZ, CSO, CM, PT):

Roky 1993-1994	1,90 € / 57,-
Roky 1995-1996	1,90 € / 57,-
Roky 1997-1998	1,90 € / 57,-
Rok 1999	1,25 € / 38,-
Roky 2000-2001	1,90 € / 57,-
Rok 2002	1,25 € / 38,-
Rok 2003	1,25 € / 38,-
Rok 2004	1,25 € / 38,-
Rok 2005	1,25 € / 38,-
Rok 2006	1,25 € / 38,-
Rok 2007	1,25 € / 38,-
Rok 2008	1,25 € / 38,-

O. Földeš: Slovensko 1939 – 1945, špecializovaný katalóg známok a celín 12,94 € / 390 Sk

Príloha: číslovaná PT so známkou z hárčka Deřom

Euro-Katalog, mince a bankovky 2009, Leuchtturm vo farbe, 420 str., všetky vydania štátov Eurozóny 7,50 € / 225,-

Novotný: Mince Jozefa I. 1705-1711 a Františka II. - Rákocziho 1703-1711	6,47 € / 195,-
Novotný: Mince Karla VI. 1711-1740, I. vydanie	8,79 € / 265,-
Novotný: Mince Márie Terézie 1740-1780 (II. doplnené vydanie 2001)	12,95 € / 390,-
Novotný: Mince Františka Lotrinského, (1745-67), (1766-80)	8,29 € / 250,-
Novotný: Mince Jozefa II 1765-1790 a Leopolda II 1790-1792	7,96 € / 240,-
Novotný: Mince Františka I. 1792-1835	13,24 € / 399,-
Novotný: Mince Ferdinanda V. (1835-1848), 2006	6,14 € / 185,-
Novotný: Mince Františka Jozefa I. (1848-1916), nové vydanie r. 2006	12,95 € / 390,-
Novotný: Mince Leopolda I. (1657-1705)	10,95 € / 330,-
Novotný: Papierové platidlá ČSR 1918-92, ČR+SR 1993-2007	12,11 € / 365,-
Novotný: Mince Československa, ČR, SR, XV. vydanie 1918-2010,	13,80 € / 415,-

Kol. autorov: Mince Františka II., 1792-1835 6,47 € / 195,-

Ponúkame albumové listy, Pofis aj formátu A 4:

- s nápisom SLOVENSKO	0,16 € / á 5,-
- bez nápisu	0,13 € / á 4,-
- so štvorčekovou podtlačou (len formát Pofis)	0,13 € / á 4,-

Zásobníky na známky, havidky

Zásobník Lindner, A 4, čierne listy,

16-listový	16,26 € / 490,-
30-listový	25,90 € / 780,-

Havidky čierne, šírka 28, 32, 35, 38, 40, 50, 52,

59, 60, 70, 85, 90 mm - balíček	1,99 € / 60,-
---------------------------------	---------------

Havidky čierne na PL:

ležaté, veľkosť 170x120 mm	- ks	0,49 € / 15,-
stojaté, veľkosť 120x180 mm	- ks	0,49 € / 15,-
ležaté, veľkosť 185x135 mm	- ks	0,63 € / 19,-
stojaté, veľkosť 135x185 mm	- ks	0,63 € / 19,-

Havidky biele na PL:

ležaté, veľkosť 170x120 mm	- ks	0,49 € / 15,-
stojaté, veľkosť 120x170 mm	- ks	0,49 € / 15,-
stojaté, veľkosť 135x185 mm	- ks	0,63 € / 19,-
ležaté, veľkosť 185x135 mm	- ks	0,63 € / 19,-

Zásobníky na mince

Zásobník 10-listový, možnosť doplnenia

listov (3 alebo 4 otvory)	12,11 € / 365,-
---------------------------	-----------------

Náhradné listy

12-okienkové 55x53 mm	- 1 list	0,99 € / 30,-
20-okienkové 41x42 mm	- 1 list	1,09 € / 33,-
30-okienkové 31x35 mm	- 1 list	1,16 € / 35,-

Zásobníky na FDC (celistvosti)

Do veľkosti 190 x 120 mm. Dosky sú z plastovej fólie, vatované. Fóliové listy (50 ks) sa plnia zhora a obsahujú čiernu papierovú vložku.

Farby: zelená, modrá, čierna a červená 12,94 € / 390,-

Pinzety a lupy

Pinzeta Prinz-Solingen alebo Lindner (špicatá, lopatkovitá alebo okrúhla), kus 2,82 € / 85,-
Pinzeta Lindner, lopatkovitá zahnutá 5,14 € / 155,-
Pinzeta lopatkovitá alebo špicatá, dĺžka 150 mm 8,63 € / 260,-
Ďalšie lupy podľa Zberateľa 9, 10/2005 alebo na www.zberatel.com

Filatelistické nálepky

Nálepky firmy LINDNER 1000 ks - balíček á 2,12 € / 64,-

Obaly na albumové listy

Formát A 4 (tzv. Euroobal) - 10 ks 0,49 € / 15,-

PONUKA ALBUMOVÝCH LISTOV

SLOVENSKO € / Sk				
Rok	I. časť		II. časť	
	BZ	Z	BZ	Z
1993	0,63 / 19,-	2,48 / 75,-	1,06 / 32,-	3,98 / 120,-
1994	0,63 / 19,-	2,48 / 75,-	1,59 / 48,-	6,14 / 185,-
1995	0,73 / 22,-	2,48 / 75,-	1,59 / 48,-	5,80 / 175,-
1996	0,73 / 22,-	2,48 / 75,-	1,79 / 54,-	6,47 / 195,-
1997	0,73 / 22,-	2,48 / 75,-	1,75 / 53,-	7,30 / 220,-
1998	0,73 / 22,-	2,48 / 75,-	1,75 / 53,-	7,30 / 220,-
1999	0,69 / 21,-	2,48 / 75,-	1,95 / 59,-	8,13 / 245,-
2000	0,56 / 17,-	2,15 / 65,-	1,59 / 48,-	6,14 / 185,-
2001	1,06 / 32,-	3,15 / 95,-	1,59 / 48,-	7,13 / 215,-
2002	0,73 / 22,-	2,48 / 75,-	2,48 / 75,-	9,46 / 285,-
2003	0,92 / 28,-	2,82 / 85,-	2,65 / 80,-	10,12 / 305,-
2004	0,56 / 17,-	2,15 / 65,-	1,75 / 53,-	7,30 / 220,-
2005	0,59 / 18,-	2,25 / 68,-	2,15 / 65,-	8,13 / 245,-
2006	0,69 / 21,-	2,29 / 69,-	2,25 / 68,-	8,36 / 252,-
2007	1,12 / 34,-	3,65 / 110,-	1,79 / 54,-	5,47 / 165,-
2008	1,33 / 40,-	4,32 / 130,-	2,99 / 90,-	9,46 / 285,-
I.časť : základné známky a hárčky, II.časť : PL, varianty kupónov a známky z hárčiekov Pri objednávaní prosíme vždy uviesť ročník, jeho časť (I. alebo II.) a formát (Pofis alebo A 4) ! Listy ponúkame bez zasklenia (BZ) a zasklené (Z). Formáty: Pofis a A 4. Ceny sú rovnaké!				

SLOVENSKO 1939-1945 € / Sk	
základný rad, 17 listov	
BZ 4,48 / 135,-	Z 14,10 / 425,-

PROTEKTORÁT ČECHY A MORAVA 1939-1945 € / Sk	
základný rad, 12 listov	
BZ 2,15 / 95,-	Z 10,62 / 320,-

ČESKOSLOVENSKO 1918-1939 € / Sk	
základný rad, 32 listov	
BZ 8,49 / 256,-	Z 26,55 / 800,-
Letecké, Novinové, Doplatné, SO... základný rad	
BZ 3,71 / 112,-	Z 11,61 / 350,-

Čisté albumové listy A4 s nápisom	
Československo, Slovensko, Slovensko 1939-1945, Protektorát Čechy a Morava 1939-1945, Československo 1919-1939 Česká republika	
kus 0,16 / 5,-	

ČESKOSLOVENSKO € / Sk				
Rok	I. časť		II. časť	
	BZ	Z	BZ	Z
1945	1,59 / 48,-	5,97 / 180,-	0,59 / 18,-	0,99 / 30,-
1946	0,53 / 16,-	1,82 / 55,-	0,26 / 8,-	0,99 / 30,-
1947	0,53 / 16,-	1,82 / 55,-	1,06 / 32,-	3,81 / 115,-
1948	1,06 / 32,-	3,65 / 110,-	1,59 / 48,-	5,47 / 165,-
1949	0,79 / 24,-	2,65 / 80,-	0,53 / 16,-	2,15 / 65,-
1950	1,06 / 32,-	3,81 / 115,-	-	-
1951	1,06 / 32,-	3,65 / 110,-	-	-
1952	1,85 / 56,-	6,30 / 190,-	-	-
1953	1,59 / 48,-	5,64 / 170,-	-	-
1954	1,12 / 34,-	3,81 / 115,-	-	-
1955	1,59 / 48,-	5,64 / 170,-	-	-
1956	1,06 / 32,-	3,65 / 110,-	-	-
1957	1,32 / 40,-	4,64 / 140,-	0,53 / 16,-	1,65 / 50,-
1958	1,32 / 40,-	4,48 / 135,-	0,53 / 16,-	1,65 / 50,-
1959	1,39 / 42,-	4,64 / 140,-	-	-
1960	1,59 / 48,-	5,47 / 165,-	-	-
1961	1,85 / 56,-	5,80 / 175,-	-	-
1962	1,59 / 48,-	5,64 / 170,-	0,63 / 16,-	1,82 / 55,-
1963	1,59 / 48,-	5,31 / 160,-	-	-
1964	1,59 / 48,-	5,31 / 160,-	-	-
1965	2,15 / 65,-	7,46 / 225,-	-	-
1966	2,15 / 65,-	7,13 / 215,-	1,59 / 48,-	5,64 / 170,-
1967	1,82 / 55,-	6,47 / 195,-	1,65 / 50,-	5,64 / 170,-
1968	2,48 / 75,-	8,63 / 260,-	3,65 / 110,-	11,61 / 350,-
1969	1,72 / 52,-	6,47 / 195,-	2,65 / 80,-	9,29 / 280,-
1970	1,85 / 56,-	6,47 / 195,-	3,98 / 120,-	12,94 / 390,-
1971	1,59 / 48,-	5,64 / 170,-	2,65 / 80,-	9,29 / 280,-
1972	1,85 / 56,-	6,47 / 195,-	2,15 / 65,-	7,80 / 235,-
1973	1,59 / 48,-	4,97 / 150,-	3,48 / 105,-	11,61 / 350,-
1974	1,85 / 56,-	6,47 / 195,-	6,04 / 182,-	19,08 / 575,-
1975	1,85 / 56,-	6,47 / 195,-	6,30 / 190,-	19,75 / 595,-
1976	1,49 / 45,-	4,97 / 150,-	1,99 / 60,-	6,97 / 210,-
1977	1,82 / 55,-	6,97 / 210,-	6,47 / 195,-	21,57 / 650,-
1978	1,99 / 60,-	7,80 / 235,-	2,48 / 75,-	7,80 / 235,-
1979	1,49 / 45,-	5,14 / 155,-	3,15 / 95,-	10,78 / 325,-
1980	1,82 / 55,-	6,47 / 195,-	2,65 / 80,-	8,46 / 255,-
1981	1,82 / 55,-	6,47 / 195,-	2,82 / 85,-	9,12 / 275,-
1982	2,32 / 70,-	8,46 / 255,-	2,82 / 85,-	9,79 / 295,-
1983	1,65 / 50,-	6,47 / 195,-	2,82 / 85,-	9,12 / 275,-
1984	1,65 / 50,-	6,30 / 190,-	3,15 / 95,-	10,78 / 325,-
1985	1,85 / 56,-	6,47 / 195,-	2,65 / 80,-	8,46 / 255,-
1986	1,49 / 45,-	4,97 / 150,-	3,48 / 105,-	11,61 / 350,-
1987	1,49 / 45,-	5,14 / 155,-	3,98 / 120,-	13,11 / 395,-
1988	2,15 / 65,-	7,80 / 235,-	2,98 / 90,-	10,29 / 310,-
1989	1,49 / 45,-	4,97 / 150,-	1,49 / 45,-	5,80 / 175,-
1990	1,12 / 34,-	4,14 / 125,-	1,92 / 58,-	6,80 / 205,-
1991	0,79 / 24,-	2,82 / 85,-	2,65 / 80,-	8,46 / 255,-
1992	0,79 / 24,-	2,82 / 85,-	0,65 / 46,-	5,80 / 175,-
L,D,N	3,45 / 104,-	10,78 / 325,-	2,92 / 88,-	9,12 / 275,-

OKTÓBROVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Ukážky
z dnešnej
ponuky
námetových
emisí ★★
(str. 40 – 41)

30th CHESS OLYMPIAD
Manila 1992

REPUBLIQUE TOGOLAISE

REPUBLIQUE DE HAUTE-VOLTA

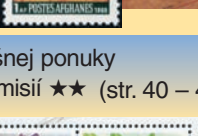
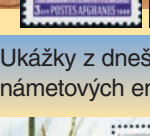
REPUBLIQUE TOGOLAISE

70ème ANNIVERSAIRE DU TIMBRE-POSTE DU TOGO

1897-1967

OKTÓBROVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Ukážky z dnešnej ponuky
námetových emisií ★★ (str. 40 – 41)

